

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Cafés en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Opggericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR. HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
WILICHTINGDIENST TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 4519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederland tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenwoordiger te DJOKDJA, Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 1987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“ en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenefabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

INHOUD: Analfabetisme-Bestrijdings-Comité. — Boeatan op de Utrechtsche Jaarbeurs. — Dr. Van Blankenstein over Suriname. — Feuilleton. — Vriendelijke Uitnodiging. — Mevr. Resink over Indische Kunstnijverheid. — Het leven van de vrouwelijke arts in Indië. — De Volkenbond en de ontwapening. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften. — Uit de Eur. Pers. Uit de Inl. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literat.-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 14 tot 21 Maart 1923.

Analfabetisme-Bestrijdings-Comité.
(Als rechtspersoon erkend bij Gouv.-Besluit van 10 Augustus 1922, No. 44.)

Het A. B. C. stelt zich ten doel de bestrijding en opheffing van het analfabetisme in Ned.-Indië en wel:
1. door algemeenmaking van de lees- en schrijfkunst;
2. door verspreiding van goede en nuttige lectuur, welke naast verstandelijke ontwikkeling de vorming van geest en karakter zal beoogen;
3. door aanwending van alle andere wettige middelen, die de vereeniging noodig oordeelt (art. III der statuten).
Dat dit Comité actief is en zooveel mogelijk tracht tegemoet te komen aan den drang van het volk naar onderwijs, blijkt uit de laatste gegevens, die vermelden, dat reeds 2500 cursussen zijn georganiseerd met ± 100.000 leerlingen. Deze cursussen worden niet alleen op Java, maar over geheel Indië gehouden.
Ofschoon de arbeid van de duizenden onderwijzers zoo goed als geheel belangeloos gedaan wordt, blijven er toch nog zware uitgaven over voor leermiddelen, het laten drukken van leerboekjes, enz.
Het Comité tracht het benoogde geld bijeen te brengen door het laten circuleeren van intekenlijsten in de afdelingen van groote vereenigingen, op lands- en handelskantoren, enz.
Waar het hier een volksbelang geldt, aan de na-dreving waarvan alle politiek vreemd is, zal ieder, die het wel meent met dat volk, de beweging zeker willen steunen.
Ook de Regeering heeft zich bij monde van den heer van der Meulen, Regeerings-gemachtigde voor onderwijs en Eeredienst, over het A. B. C. uitgesproken. Genoemde heer heeft in de Volksraads-

zitting van 29 Juni 1922 o.a. gezegd: „Er kan worden gezegd, dat de Regeering dit werk (van het A. B. C.) met volle sympathie zal beschouwen.“

De algemeene penningmeester van het A. B. C., de heer Habbinga, Koningsplein West 17, Weltevreden, zal gaarne bijdragen willen ontvangen van hen, die ze rechtstreeks aan het A. B. C. wenschen te zenden.

Andere bladen worden tot overname uitgenoodigd.

Ook de secretaris-penningmeester der Vereeniging „Oost en West“ zal giften voor dit doel gaarne in ontvangst nemen en opent de lijst met: Vereeniging „Oost en West“ f 25.—
Wie volgt?

Boeatan op de Utrechtsche Jaarbeurs.

Als dit nummer van „Het Koloniaal Weekblad“ uitkomt, behoort de achtste Utrechtsche Jaarbeurs alweder tot het verleden. Voor „Boeatan“ zullen er altijd prettige herinneringen aan verbonden blijven; zij heeft er op de aangenaamste wijze mogen werken. Haar „Stand“ vond er algemeene belangstelling en bewondering, behaalde op veelzijdig gebied een groot succes. De twee ineenslopende lokalen noodden tot binnentreden, zoowel door gezelligheid en keurige aankleding met Indische Kunst, waaronder ook mooie schilderijen van Eland, als door de verlokkelijke geuren van Indische spijs en drank, door handige baboes en vriendelijke meisjesstudenten rondgediend.

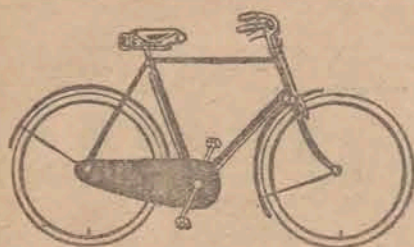
Elken dag togen eenige bestuurs- en commissieleden vol moed en werklust, in het belang der goede zaak, naar Utrecht — de volijverige, voor zijn taak gloeiende penningmeester bleef er zelfs den geheelen duur der Jaarbeurs, evenals de vier baboes uit Persinggaan, Tehuis voor Ind. bedienden, van Boetselaerlaan, Den Haag, die bij gastvrije belangstellenden gehuisvest waren — en hoewel dagelijks gerekend kon worden op verscheidene hulpvaardige Utrechtsche krachten, waren allen den geheelen dag onafgebroken in touw, om geregeld de steeds af- en aanstroomende nieuwsgierige menigte menschen aan de gewenschte inlichtingen en versnaperingen te helpen. Een vermoedende taak, die echter ruimschoots beloond werd door de tevredenheid

A B M

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Firma HILBRINK
Westeinde 29 Den Haag
t. o. Engelsche Legatie

Nieuwe Fransche en Engelsche Stoffen
Verlangde Prijzen

CYCLE IMPORT Co. Goudriaankade 12 'S-GRAVENHAGE

Origineel Engelsche Rijwielen tot ongekend lage prijzen

Heeren f 70.- met kettingkast f 74.- Dames f 75.-

Alles geheel compleet met Tasch, Pomp, Sleutel, Oliekan, Bel en echte Engelsche Dunlopbanden

Er zijn goedkoopere rijwielen, MAAR GEEN BETERE!

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

BESCHIKBAAR.

Firma A. NIJLAND - Almelo
FABRIEK VAN WITTE GOEDEREN
levert U doelmatige
UITZETTEN EN UITRUSTINGEN

Wij leveren ook bij elke hoeveelheid
BED-, TAFELINNENS, HUISSH. GOEDEREN, ENZ.
Zichtzendingen ook naar de Tropen op iedere
aanvraag franco.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
Telefoon M. 2739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

der bezoekers, die om strijd al het goede en mooie roemden, uit Indië afkomstig en..... door het batig saldo, in de kas van „Boeatan“ gestort, ten bate der kunstnijveren in Indië.

Stellig heeft „Boeatan“ ter Jaarbeurs te Utrecht het hare bijgedragen tot versterking van den vriendschapsband tusschen Nederland en Indië.

Dr. Van Blankenstein over Suriname.

Vrijdagavond 16 Maart sprak Dr. van Blankenstein over Suriname in de bovenzaal van de Oranje-Sociëteit, alhier. De groote zaal was geheel gevuld, zoo zelfs, dat velen, onder wie enkele dames, zich met een staanplaats moesten vergenoegen. Zij die gewoon zijn te zeggen dat op lezingen, al dan niet met lichtbeelden, „geen kip“ komt, hebben het mis; het hangt al af van onderwerp en spreker, van den laatsten vooral. Hiermee rijst of daalt het peil der belangstelling. Dat deze thans zoo groot was, laat zich verklaren, waar de in den laatsten tijd in de N. Rott. Crt. verschenen, doorwrochte opstellen van Dr. v. Bl. zoozeer de aandacht getrokken hebben. Het was uit dien hoofde algemeen bekend, dat spr. zijn onderwerp op alle gebied beheerscht en hij gaf er Vrijdagavond de doorslaande blijken van, door aan zijn auditorium allerlei wetenswaardigheden mede te deelen. Beschikt spr. over een overweldigend feitenmateriaal, meermalen gaf hij in zijn rede een eigen kijk op toestanden, zaken en personen. En hij deed een en ander op onderhoudende wijze, illustreerde zijn betoog met voorbeelden, of wisselde het af met anecdotische voorvallen en staaltjes, aan eigen ervaring ontleend. Hij gaf van Suriname geografie, geschiedenis, staat- en huishoudkunde, beschrijving van land en volk. Land en volk van Suriname verdienen inderdaad hier te lande meer aandacht dan welke het ten deel valt, omdat, zooals spr. zeide, daar te lande Nederlandsch wordt gedacht en gevoeld en de Surinamers trouwe onderdanen zijn van „Missie Wilhelmina“.

Na de lezing gingen de films.
Het Bestuur der afdeling den Haag van de Ver-

Feuilleton.

Van Curaçao naar Venezuela.

(SEPTEMBER 1920).

Gelukkig, dat deze keer de groote vakantie voor 'teerst vier weken duurde in plaats van drie, want met het wachten op een boot ging er juist een week voorbij van onzen kostelijken tijd, en konden we Zaterdag 4 Sept met de Spaansche boot, de „Antonio Lopez“, vertrekken. De gewone ligplaats van dezen steamer in onze haven is nog al moeilijk, of liever in het geheel niet met een auto te bereiken (rijtuigen hebben we hier op Curaçao niet), en zoo paktten we ons zelf en onze bagage achter ons huis in het traditioneele vervoermiddel te water, de „pont“, een platte, breede bak, die door één man gewrikt wordt, en lieten ons naar het schip brengen, geëscorteerd door Nana, onze kokki, die als groote gunst verzocht had ons naar de boot te mogen geleiden.

We troffen het, dat we 's namiddags 5 uur, dus met licht nog, vertrokken, want nu waren we in de gelegenheid, evenals twee jaren geleden bij onze aankomst, weer eens onzen blik te kunnen laten gaan over de zuid-kust van ons eiland, wel een imposant schouwspel, maar waarbij toch altijd de boomloosheid van Willemstad en de kaalheid der lage bergen, die zich langs de geheele kust uitstrekten, ons treft.

Al hadden we voor dezen korten overtocht nu juist niet de beste hut gekregen, — 't was er vreeslijk warm en de ruimte buiten de couchettes zóó gering, dat de een zich gauw kleeden moest, terwijl de ander naar de badkamer was — kwamen we, dank zij de zeevastheid van het schip, waardoor we ons als in ons eigen huis voelden, zonder het gebruikelijke ongeval, de nare zeeziekte, den volgenden

eeniging „Oost en West“ is zeer gelukkig geweest in de keuze van onderwerp en spreker.

Vriendelijke Uitnodiging.

BEZOEK „BOEATAN“, DE TOONKAMERS VAN OOST- EN WEST-INDISCHE KUNSTNIEVERHEID EN HUISVLIJT, WAAR TOT EINDE DEZER EEN SPECIALE BATIK-TENTOONSTELLING WORDT GEHOUDEN.

IEDEREN MIDDAG — OOK DES ZONDAGS — VAN 3 TOT 6 UUR GELEGENHEID TOT HET GEBRUIKEN VAN THEE OF IND. SIROOP MET VERSCHILLENDE KWEE-KWEE OF ROEDJAK OP WERKDAGEN, VAN 12—2 UUR, NASSAGORING OF BAMIE; DES DONDERDAGS OOK GADO-GADO.

Mevr. Resink over Ind. Kunstnijverheid

De lezing — met lichtbeelden verduidelijkt gehouden door Mevrouw A. Resink-Wilkens

morgen om 6 uur ongeveer in het gezicht van de haven van Puerto Cabello, doch moesten tot 10 uur in de boot blijven wachten met verder opstoomen, tot de dokter, die alle vertrekkende reizigers aan een onderzoek onderwerpt, zijn omvangrijke taak volbracht had. En nu kwamen we de ruime haven vlak voor het douanegebouw te gidsen, waar alle koffers onderst-boven gekeerd werden, we het elders nooit zagen. In Venezuela n.l. worden alle ingevoerde goederen zeer hooge invoerrechten betaald.

ven, zoodat de douane-beambten niets aan hun aandacht laten ontsnappen, en zelfs eenige dichtgeplakte pakjes, die we van kennissen bij ons hadden, als geschenken voor vrienden in Caracás, achter hielden voor nauwkeuriger onderzoek. 's Middags konden we die, met onze nagezeten, komen terughalen.

Puerto Cabello is een zeer onaanzienlijk stadje. Smalle, rechte, hobbelige straten, huizen met Spaansche tralies, vensters, alle even leelijk, leelijke winkels als in Curaçao, zonder nitstalkasten, doch met groote stalden en, die den geheelen dag open staan om voor ramen dienst te doen; een

ERNEST CASSUTTO TANDARTS
(Lid van de Vereeniging „Oost en West“)
Assistent: A. LATERMANN, Tandarts
Prins Mauritsplein 3
Telefoon SCH. 61 (Vroeger Fred. Hendrikman)
Spreekuren: alle werkdagen 9—11 en 1—3
LAGE VASTE tarieven

Garage NASSAU
SCHELPKADE 42 b.d. Javastraat DEN HAAG
Verhuren van Luxe Auto's
tegen taxi-prijzen
MAAND-AUTO'S
Tel. H. 7503 Tel. H. 7504

Stoomwasscherij „JULIANA”
 HAAGWEG 651 :: LOOSDUINEN

Geeft bij ons Uw waschgoed.

SPECIAAL INGERICHT VOOR REPATRIEERENDEN.
 HELDER. NET. BILLIJK.

Djoedjakarta j.l. Zaterdagavond te 's-Gravenhage in de docentenkamer van het Gymnasium, Laan van Meerdervoort, daartoe welwillend door het Gemeentebestuur afgestaan, heeft vele belangstellenden getrokken, die zich zeker niet over het nuttig en aangenaam gebruik van hun avond zullen hebben beklagd. Ook uit het debat aan het slot bleek hoe zeer het gesprokene gepakt had. Het is zeker een verblifdend teeken des tijds, dat nu langzamerhand „Boeatan” is reeds bijna 20 jaar ijverende er voor — de belangstelling in de kunst en het handwerk der inboorlingen van Oost- en West-Indië zich onder de Nederlanders begint te ontwikkelen en er middelen worden beraamd tot meerdere waardeering en tot doelmatige bevordering er van. Wij hopen op deze lezing nader terug te komen.

Het leven van de vrouwelijke arts in Indië.

In de Koloniale School, Westeinde 46, Den Haag, heeft de vrouwelijke gouvernementsarts dr. N. A. van Teulem onlangs verteld van haar werk in Indië. Lichtbeelden luisterden het gesprokene op. Onder de aanwezigen was ook de grijze moeder der spreker, die haar dochter overal vergezelde. Er ging van deze lezing iets opwekkends uit voor de aanstaande Indische mevrouwjes, vooral omdat zij aantoonde, hoeveel men in Indië met toewijding, energie en ondernemingslust kan bereiken. Zij vertelde dan, hoe ze als 'n wonder door de Nederlanders werd aangegaapt en slechts geholpen door haar chauffeur en een assistentje ergens in de desha haar werk begon. Er was eigenlijk niets. Een laboratorium, geen kliniek. Het consult had plaats in de openlucht ergens onder een boom. Met de vrolijkste verhalen kruide spr. haar verhaal, o.a. van een vrouwtje, dat voor hoofdpijn asperine kreeg, maar den volgenden dag terugkeerde met evenveel pijn: ze had het tabletje tegen haar hoofd gestreken. Ze kreeg toen wat mentol-spiritus. Den volgenden morgen weer op appel- en hevige buikpijn. Het bleek, dat ze die mentol-spiritus had ingenomen!

warm en zonnig, en — erg duur, misschien wel de duurste van alle, die we in Venezuela hebben aangedaan. Pension-rijzen gaan tamelijk wel: we betaalden n.l. voor één dag verblijf in het „beste” hotel, waar we elkaar bedenkelijk zochten, toen we de primitieve inrichting der kamers zagen, 12 bolivar (f 6.—), maar bijkomende consumptie was erg duur; o.a. voor een halve flesch hier één gulden, terwijl we er in Caracas maar 50 cent voor betaalden.

Een schaduwrijk en gezellig plein, waaraan ons hotel „Los Angeles” lag, vlak aan de mooie baai, die omgeven is door groene bergen, is het voornaamste punt der stad. Het koninkrijk uit Caracaño, die we er toevallig ontmoetten, was een jongen Amerikaan, met wie we op de boot hadden gemaakt, hielden we onze maaltijden in de open ruimte van het hotel aan het gezellig drukke plein, en zamenlijk een rijtoer 's middags in de omringing, door een groot klapperbosch, waarvan ik nog steeds met de schoonheid moet leeren waardeeren, romme als het aandoet met zijn kromme stammen en verdorde reuzen-planten.

De eigenaardigheid van ons hotel was, dat de kamers allen aan zee uitkomen, en men, ieder van uit zijn kamer, in een aan drie zijden afgesloten ruimte een zee-uitzicht kan nemen. Onberispelijk onderhouden ziet het er echter niet bepaald uit, zoodat ik voor mij er niet rouwig om was, dat al die benedenkamers bezet waren en we een „soort” hovenkamer kregen.

Aanvankelijk van plan linea recta den volgenden morgen naar Valencia door te reizen (er zijn maar twee treinen per dag naar die plaats), besloten we van 9 tot half 5 in een tusschenliggend plaatsje, Las Trincheras, af te stappen, maar, zoo we hoorden, warme bronnen waren. Dat de „fontein” in dit land óók van overvragen houden, hadden we aan het station gelegenheid op te merken. De hotel-keeper had gezegd, dat we voor onze bagage, om deze naar het station te brengen, zes bolivar te betalen hadden. De eische echter bij aankomst aldaar zes dollar, dus in plaats van f 3, geen klein verschil! Met veel moeite

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
G. PIERIK-VAN DER DRIFT
 Schenkweg 300-302 Schiestraat 1
DEN HAAG

Chem. Wasscherij en Stoomerij

Later naar Solo overgeplaatst, kreeg zij de beschikking over een oud pesthuis. Met de geringste middelen wist ze dit — hoofdgenieurs waren moeder, dochter en chauffeur — in een polikliniekje om te tooveren en zelfs gedeeltelijk tot zuigelinghuis in te richten. Het plaatje van de zuigelingzaal was werkelijk allerkostelijkst en toen men moeder van Teulem aan het verstellen zag tusschen het bruin, jong goed, brak er een spontaan gejuich los.

Smakelijk vertelde ze, hoe langzamerhand alle schroom voor het wondermensch overwonnen werd en van alle kanten de patiënten toestroomden. In den natten moeson had het huisbezoek zeer groote bezwaren, van uren ver kwam men haar in draagstoelen — soms werd de burgemeestersstoel uit den kampong meegebracht — halen. Het beste bewijs van de Inlandsche waardeering is wel het feit, dat dr. v. T. er in slaagde, zestig Inlandsche leerling-verpleegsters op te leiden, waaronder zelfs 4 Chineesche meisjes. Spr. is over deze hulpkrachten zeer tevreden. Er moesten veel meer vrouwelijke artsen in Indië werkzaam zijn!

Het allermooiste in de belangwekkende lezing vonden wij den gloed en de liefde, welke spr. in haar werk wist te leggen, welke de leerlingen der school, naar ons later bleek, bepaald aanstak en ook hen vervulde van begeerte, voor de gekleurde vrouw van Java een zuster te zijn.

Het bestuur der Koloniale School, het instituut dat zoozeer onze sympathie heeft, deed met deze lezing een nuttig werk. We kunnen een herhaling in ruimen kring aanbevelen, want er kan niet genoeg worden gedaan, om Moederland en Koloniën dichter bij elkaar te brengen in het belang van Groot-Nederl., dat niet te snel groeien kan. (Vad.)

De Volkenbond en de ontwapening.

Gaat men de ontwerpen, die in den loop van vorige eeuwen, gelijk bekend mag worden verondersteld, zijn openbaar gemaakt om tot eene internationale Statenorganisatie te komen, na, dan wordt men algemeen daarin getroffen door deze beide

kwamen we er met 10 bolivar af, een bedrag, veel hooger dan ze zelfs in New-York durven vragen in deze tijden, zooals onze jonge Amerikaan ons vertelde.

De trein ging, hoe verder men van Puerto Cabello kwam, door een prachtige bergstreek met den weelderigsten plantengroei en fraai gekleurde wilde bloemen. Las Trincheras ligt midden in de bergen, is geen eigenlijk dorpje, doch heeft hier en daar verspreid woningen en landhuisjes staan. De bron is zeer interessant. Op verschillende plaatsen komt óf koud, óf lauw, óf ook wel gloeiend heet water uit den grond op, soms warm en koud zonder scheiding van grond vlak langs elkaar. Op eenige plekken zelfs is het water kokend als in een borrelenden waterketel, en we hebben daarin voor de aardigheid ook eieren gekookt, die we uit het kleine nabijzijnde hotelletje, waar we lunchten, meebrachten en opaten. De menschen komen er ook wel picknicken en koken dan van alles in die kokende bronnen. In een badhuisje namen we een warm bad, waarvoor het water uit de bron wordt aangevoerd.

's Namiddags half vijf vertrokken we, na een echt tropische regenbui, die het smalle riviertje langs het kleine station tot een bruisenden stroom had doen aanzwellen, naar Valencia, om daar den avond gezellig te kunnen doorbrengen, dachten we. We hadden onze komst niet getelegrafeerd en konden zoo geen plaats krijgen in het ons als het beste aanbevolen hotel. 't Speet ons niets, want 't was er groezelig en rommelig, met een ongezellige „patio”, d.i. de open ruimte in ieder Venezolaansch huis of hotel, meest met planten versierd, waar de kamers op uit komen en ook hun licht en lucht van ontvangen. Is zoo'n huis groot, dan is er achterin nog een tweede, soms een derde patio.

Een knecht van het hotel bracht ons naar hotel Venezuela, waar we een kamer kregen met rooden, niet al te zindelijke tegelvloer en afgescheurd behangsel, een armoe-dig zolderkamertje, zouden wij zeggen, met schuin-aflopend dak. Doch 't was heusch nog de slechtste kamer niet van dit — een van Valencia's beste — hotels! De hotelhouder was een geschikte baas, die ons, fatsoenlijke Hol-

SPECIALE AFDELING
**HUWELIJS
 UITZETTEN**
**INDIESE UIT-
 RUSTINGEN**

VRAAGT GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT

GERZON
 DEN HAAG

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Naamlooze Vennootschap
Luxe-Auto Verhuuronderneming
 voorheen P. J. JANSEN
 Eenig adres: **Koninginnegracht 10.**
 (over Hoofd-ingang Dierentuin)
 te 's-Gravenhage.

Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852

Auto's voor Trouwgelegenheden
 en Maand-Auto's

Dag en Nacht geopend

P. HOFLAND - DEN HAAG
 Woning-Inrichter
 Behanger - Stoffeerder
 REEDOORNSTRAAT 66 • TEL. M. 5369 • POST-GIRO 65938

BESCHIKBAAR.

Garage MERCURIUS
KUIJPER & Co
 VAN SLINGELANDTSTR. 16 - DEN HAAG
 TEL. SCH. 1198.

Anfa Zijspanwagens
Ace- en
:: Indian-Motoren ::

Zeer billijk tarief

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

FRANÇOIS BLOM's
MODERNE KOOKKUNST

Het uitgebreidste Kookboek
Geb. in linnen Stempelband

f 5.50

Druckery ten Hagen **DEN HAAG** Nobelstraat No. 20
 Teleph. Haag 1987* Postgiro No. 17260

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
Filiaal: 'S-GRAVENHAGE **Filiaal: ARNHEM**
Noordwal 4, Tel. 2461 **Eusebiusbl. singel 1a, Tel. 195**

leidende gedachten: bestechting van internationale geschillen langs vreedzamen weg, en in verband daarmee mogelijkheid van vermindering der wapeningen. Dit laatste punt sprak natuurlijk het sterkst voor de makers van ontwerpen in het einde der achttiende eeuw, omdat toen de staande legers voor het eerst eene permanente beteekenis begonnen te verkrijgen. Niet algemeen bekend is het, dat de Oostenrijksche Kanselier Prins Kaunitz aan Frederik den Groote voorstelde om tot wederzijdsche vermindering van wapeningen over te gaan, welk voorstel de Pruisische Koning uit wantrouwen tot twee malen toe verwierp. Gelijke persoonlijke pogingen na het Weener Congres door den Russischen Keizer Alexander I, later door den Franschen Koning Louis Philippe en tot twee malen toe door Keizer Napoleon III gedaan, zijn nutteloos gebleven. Zij liggen er slechts als bewijzen, dat ook in vroeger tijden, toen de wapeningen nog geenszins het financieel hoogtepunt van thans hadden bereikt, deze vraag niet zonder belangstelling is voorbijgegaan!

De eerste Vredesconferentie was aanvankelijk beoogd als ontwapeningsconferentie. Men zal zich herinneren, dat het bekende manifest van Nicolaas II van den 28sten Augustus 1898 slechts over de toenemende lasten der wapeningen en de gevaren, die deze lasten in zich sloten, spreekt. De koele ontvangst, die het denkbeeld in verschillende landen ontmoette, leidde tot een algeheele wijziging van de agenda, waarop toen regeling van arbitrage en oorlogsrecht eene eerste plaats kreeg. De mogelijkheid van beperking der wapeningen — het zou onbillijk zijn om niet toe te geven, dat formeel van ontwapening nooit is gesproken — is intuschen op de eerste Vredesconferentie niet onbehandeld gelaten. Zoowel wat het militaire als het maritieme gedeelte der vraag aangaat is men tot in de details afgedaald, met geen ander resultaat echter, dan dat men zoowel in de hoofdzaak als in de bijzaken gemis aan overeenstemming moest vaststellen. De Nederlandsche gedelegeerde, generaal den Beer Poortugaal, heeft in die discussiën eene niet algemeen bekende leidende rol gespeeld, die tot gevolg heeft gehad, dat in elk geval in de slotacte de wensch werd opgenomen, dat de Staten

landers, als een soort van zeldzaamheid behandelde. Wat over 't algemeen in Venezuela als „Hollanders" bekend staan, zijn de Curaçaosche negers en negerinnen, die er als bootwerkers in de havens of als dienstboden hun werk zoeken. En het eten ging best. Het heette „muy variado" op de spijskaart, doch we kregen iedere lunch en ieder diner bijna onveranderlijk hetzelfde. Het afwisselende zat 'm schijnt 't voornamelijk in de kleur van de opgediende boontjes, waarvan we nog nooit zoo'n variatie in kleuren zagen als in Venezuela. In de winkels en op de markten, overal zag men ze van wit tot pikzwart, met alle mogelijke kleuren daartusschen-in. Heel typisch zei de hotelier, toen we hem om een kamer vroegen: „alle hotels in Venezuela zijn slecht; — het mijne is nog een beetje beter!"

Hoewel Valencia een zeer goede schouwburg heeft, was er dien avond — en vele andere! — niets te doen en waren we, om den tijd te dooden, aangewezen op de eeuwige Cine, een zeer goed open circus, ook ingericht voor stierengevechten. We maakten hier voor het eerst kennis met het buitengewoon luidruchtige enthousiasme van het publiek op de bovenste rangen; nog nooit hebben we zulk een tumult ergens beleefd!

Den volgenden dag besteedden we om de stad te bezichtigen, waarbij men gauw uitgezien is. Behalve een niet onaardigen entree-weg van het station naar de stad, en een paar hoofdwegen, vindt men er leelijke, smalle, rechte straten, met hobbelige keien, afschuwelijke, eenvormige huizen in Spaanschen stijl gebouwd, ongezellige pakhuizen als winkel, één elektrische tram door de stad naar het station. We verloren niet veel, toen we er den anderen dag elf uur 'smorgens uit konden, met bestemming naar Maracay. Dit stadje is tamelijk wel onbekend nog bij de meeste Venezolanen en Curaçaönaars, die bijna allen Caracas als „de" stad kennen, doch we hadden in tijdschriften er over gelezen en afbeeldingen gezien van de schitterende natuur in de bergen. Doordat Generaal Gomez het als verblijfplaats heeft uitgekozen, is het de laatste jaren zeer uitgebreid en verbeterd. Mooie asphaltwegen, aardige land-

BESCHIKBAAR.

het ter Conferentie vooral besproken vraagstuk, om stilstand te brengen in het type van geweren en het type van wapening der oorlogsvaartuigen, nader zouden bestudeeren. Ten aanzien van het algemeen aspect van het wapeningsvraagstuk werd het door de Russen krachtig verdedigde denkbeeld om in elk geval tot stilstand in de wapeningen te komen, verworpen; het was te danken aan het ingrijpen van Léon Bourgeois, dat toen de Conferentie uitsprak, dat eene vermindering van de lasten, die de wapeningen op de volkeren deden drukken, zoowel uit sociaal als uit economisch oogpunt in hooge mate wenschelijk ware!

De bespreking van het wapeningsvraagstuk in 1899 droeg, wat men zou willen noemen, een toevallig karakter. Van de nadere studie van het vraagstuk, in de slotacte aan de Staten aanbevolen, is vrijwel niets terecht gekomen, noch na 1899, noch na 1907. Hoe geheel toevallig het karakter der

De z.g. „Inlandsche Beweging" is voor Nederland eene leering, welke het zich ten nutte moet maken

gevoerde besprekingen was, blijkt wel het best, wanneer men bedenkt, dat in 1907, ter tweede Vredesconferentie, geheel het wapeningsvraagstuk slechts oppervlakkig mocht worden ter sprake gebracht, en zulks alleen, wijl de Engelsche Regering erop stond. Ware dat niet het geval geweest, op aandrang van Duitschland zoude zelfs over beperking van wapening niet zijn gesproken. Dat de Conferentie van 1907 in deze omstandigheden niet veel anders kon doen dan de motie van 1899 nog eens onderstrepen en in aller aandacht aanbevelen, kan moeilijk verwonderen!

Sedert dien werd het wapeningsvraagstuk eigenlijk overgelaten aan de deskundige schrijvers en aan de pacifisten. De deskundigen hebben er zich met groote belangstelling op geworpen; wellicht niet algemeen bekend is het, dat van tal van vooraanstaande militairen geformuleerde denkbeelden aanwezig zijn, die eene oplossing van het probleem beoogen. Allen erkenden echter, dat, gezien den politieken toestand, vermindering van wapeningen slechts mogelijk zou zijn op evenredige en gelijkzijdige wijze. De evenredigheid zocht de een-

huisjes, vele fabrieken (zuivel-, papier-, suiker-), een aardige publieke dierentuin, eigendom van den Generaal, dat alles maakt het plaatsje meer en meer tot een attractiepunt van het land, wat nog verhoogd wordt, doordat Generaal Gomez een autoweg heeft laten aanleggen over de hoge bergen naar het havenplaatsje Ocumare de la Costa, waar hij dikwijls heengaat, zooals men ons vertelde, om te vissen en te baden. Die weg nu, dwars door en over de bergen naar de kust, was het doel van ons oponthoud in Maracay.

Eerst maakten we den dag van onze aankomst in den middag een autotocht van een paar uren in de omgeving, om bezochten daarbij een zeer moderne melkfabriek (door een Hollander opgericht met Hollandsche machines), die echter op het uur van onze komst alleen maar bezig was met de blikjes ter verpakking te maken, een zeer uitgebreide papierfabriek, die evenwel juist twee weken had stopgezet — de jaarlijkse vakantie en schoonmaak — en een suikerfabriek (een zeer primitief gebouw), die evenwel op dien tijd niet werkte, omdat er een groote verbouwing plaats had. Ge ziet, erg fortuinlijk waren we niet met het bezichtigen van de Venezolaansche industrieën!

But, — never mind! We waren in hoofdzaak in Venezuela voor de natuur, die trekt ons altijd het meest, dat heel groot was ons verdriet niet bij die verschillende becepties.

En toen den volgenden morgen half 10 op weg naar onze grooten tocht, plus minus zeven uur met inbegrip van oponthoud, door de bergen. Hoewel een autotocht in Maracay's directe omgeving, in het vlakke land, op 12 bolivier per uur komt te staan, vroeg de chauffeur voor een tocht naar Ocumare 140 bls. en was niet bereid het voor minder dan 130 bolivares (f 65.—) te doen. Het is een zeer gevaarvolle tocht en de machine moet uiterst betrouwbaar en sterk zijn, wil men er zonder ongelukken afkomen.

Zoo lang we leven, zullen we dien tocht niet vergeten, doch ik voor mij voeg er dadelijk bij: „jamais plus de ma vie!" hoewel ik dolblij geweest ben hem te hebben onder-

Zeebaboe's en Jongens
beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 249

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162A.

DEN HAAG

TELEFOON 4782

schrijver in de oppervlakte der Rijken; een andere in de eigenaardige gesteldheid van de grenzen; een derde in het koloniaal bezit, terwijl een vierde alle deze factoren in een bepaalde formule trachtte te vereenigen. Van deze zuiver militair-geografische oplossing onderscheidt zich die van Sir Thomas Barclay, die een soort van tienjarig bestand ten doel had, gedurende hetwelk niet tot vermeerdering van wapeningen, in welken zin ook, zou worden overgegaan, en in welk tijdperk dan op politiek gebied eene zoodanige toenadering moest worden bereikt, dat het vertrouwen, noodig om tot wapeningsvermindering te geraken, zou worden verkregen! Een denkbeeld, niet van practisch zinnelijkheid, maar te weinig rekening houdend met den vicieusen cirkel, waarin de wereld gewoont is bij dergelijke vraagstukken te draaien!

Pacifisten en pacifistische organisaties ontwierpen oplossingen, ja, zelfs geheele tractaten, van welke het meest bekende is dat van den Duitschen Professor Ludwig Quidde, totaal 55 artikelen tellend, hetwelk door het Haagsche Vredescongres van 1913 min of meer tot het zijne werd gemaakt. Daarin werd eene mogelijke beperking der wapeningen, automatisch leidende tot ontwapening, in details uitnemend geregeld; of intusschen dit ontwerp de critiek der deskundigen, die steeds gewezen hebben op de moeilijkheid om de beperking der doode strijdkrachten en hare verhouding tot de levende te regelen, kon doorstaan, mag een andere vraag heeten.

Het statuut van den Volkenbond heeft zich slechts in zeer algemeene termen met de mogelijke beperking der wapening bezig gehouden. Art. 8 van dit statuut bevat den plicht van den Raad om een schema van vermindering van de wapeningen van de leden van den Bond op te maken, gelijk met de nationale zekerheid en de onderlinge verhoudingen mogelijk is, welke schema eens in de tien jaren dient te worden herzien; art. 9 bevestigt de instelling eener militair-maritiem-aeronautische commissie van advies, welke den Raad daarvoor heeft ter zijde te staan. Reeds in de eerste algemeene vergadering van den Volkenbond in 1920 kwam de uitvoering van dit artikel ter sprake; toen evenwel bracht men het, ondanks den aandrang van Lord Robert Cecil en van den Noorsche

gedelegeerde Lange niet verder dan tot het voorstellen van eene motie, uitsprekende de wenselijkheid van stilstand in de wapeningen en aan den Raad de bevoegdheid verleend om leden van den Raad, die in bijzondere omstandigheden, aan den Raad mede te deelen, verkeerden, van de daaruit voortvloeiende verplichtingen te ontheffen. Dit voorstel werd intusschen, uit hoofde van den tegenstand, dien Frankrijk daartegen toonde, niet aangenomen. Ter tweede algemeene vergadering bleef bij Cecil en Lange weinig vertrouwen te bestaan in de activiteit van den Raad ter zake van ontwapening. Intusschen kon reeds toen meer worden bereikt; niet alleen was inmiddels verkregen de instelling eener gemengde commissie voor de wapeningen naast de permanente militaire commissie — tevens werd toen aan deze gemengde commissie opgedragen voorstellen in te dienen nopens de beperking der nationale wapeningen en voorgeschreven, dat een statistisch onderzoek naar de wapeningen der verschillende landen zou worden ingesteld. Het heeft toen nog een half jaar geduurd, alvorens de Uitvoerende Raad ertoe overging om Cecil tot lid van deze gemengde commissie te benoemen, doch de hem restende periode heeft deze voortvarende staatsman nuttig gebruikt om, nevens Lord Esher, voorstellen van verstrekkende beteekenis in te dienen.

De beteekenis van Cecil's voorstellen ter laatste algemeene vergadering is daarin gelegen, dat zij een geheel nieuw aspect openen voor de oplossing van het brandende ontwapeningsvraagstuk. Geene beperking van wapeningen — ziedaar het standpunt, waarop hij zich heeft gesteld — kan werkelijk doeltreffend zijn, als zij niet algemeen is en van geen Staat kan men verwachten, dat hij tot ontwapening zal overgaan, zoolang hij geene redelijke zekerheid heeft verkregen, dat hij daardoor zijn volk niet aan den aanval blootstelt. In een langdurigen oorlog zullen natuurlijk alle oorlogvoerende, of zij al dan niet in beperking tevoren hebben toegestemd, alle krachten ontwikkelen. Elken Staat absolute zekerheid geven tegen de gevolgen van een langdurigen oorlog, is ondoenlijk. Daarom onderscheidde Cecil tusschen deze twee periodes: periode A, in welke elk der beide strijdende partijen slechts zooveel macht kan ontwik-

men. De weg was prachtig! Hooge, eeuwenoude boomen, prachtige wilde bloemen, de meest afwisselende bergzichten, al maar hooger en hooger; heel in de diepte kleine riviertjes, gevoed door het van de bergen en diepe kloven afstromende water, een aquaduct, hier en daar in de bergen zichtbaar, die Maracay van water voorziet. 't Was een opeenvolging van schitterende natuurtafelen. Maar de weg was tamelijk smal, juist voor 2 auto's breed genoeg, en er was geen enkel stukje recht aan den anderen weg. Niets dan scherpe bochten, waarbij men geen andere auto over den weg kon zien aankomen. Aan de eene kant steil-opgaande, begroeiide rotsen, en aan den anderen kant diepe afgronden, zoodat men steeds dacht bij iedere omming van den weg in de diepte terecht te zullen komen. De chauffeurs daar verstaan uitstekend hun vak, dat is waar, doch een klein defect aan stuur of machine — en het is gedaan! Niettegenstaande die pracht der natuur was op 't laatzst zóó angstig, dat ik niet meer voor me uit kon zien, maar steeds keek naar hetgeen achter me was. Men kan was gelukkig in 't geheel niet bevreesd, genoot men zich niet erg op mijn gemak was, heb ik hem toch niet laten vertellen, om zijn genot niet te bederven, hoe ongevoelig en bang ik eigenlijk was.

Op den heenweg ging alles goed, behalve bij een kromme baan, een vreeselijk armoedig, oud plaatsje, met een heel oud, arm kerkje, waarvan we den pastoor beklagden, dat zijn leven slijten moest! Daarna nog 15 à 20 min. reizen door de vlakke, langs uitgestrekte plantages van cacao- en cacao-boomen, en we waren aan de zee, die hier in kleine inham maakte. Erg mooi was het er niet. Men nam er een heerlijk zeebad in het glasheldere,

blauwe water, vroeg ergens aan een huis een handdoek, en ze gaven hem er twee, waar ze later niets voor in rekening wilden brengen — de Venezolanen zijn voor vreemdelingen zeer hulpvaardig — en voort ging het weer, denzelfden weg terug. In de eenige gelegenheid in het dorp, in een armoedig restaurantje, waar de varkens om ons heen liepen, gebruikte mijn man, hongerig als hij was, een soort van warme lunch, doch ik stelde me maar met wat spuitwater tevreden. Mijn maag was, en door het schokken van den auto, en door de angst, denk ik, een beetje in opstand gekomen, en zoo maakte ik voor het eerst van mijn leven kennis met wat men „wagenziekte" of zoo iets noemt. Op onze langste spoorwegreizen in Europa had ik daar nog nooit last van gehad.

De terugreis door de bergen was minder fortuinlijk. We waren pas weer aan het stijgen, of het begon te stortregenen, een bui, die meer dan een uur aanhield. De weg werd daardoor zeer glibberig, om niet te zeggen gevaarlijker dan hij al was. Op een gegeven moment wilde het voorwiel niet pakken in de zachte klei, en was de chauffeur, die niet van z'n plaats weg kon, bang, dat de wagen achteruit in den afgrond zou rijden. De diepte was niet meer dan een kamerlengte van ons verwijderd. De chauffeur schreeuwde een werkman, die vlakbij, tegen de rotsen gedrukt, een schuilplaats tegen den stroomenden regen zocht, toe, een groote steen achter het wiel te leggen, en zoo was gelukkig dit gevaar geweken. Na eenigen tijd tobben om den auto vooruit te krijgen, brachten eenige naderbij gekomen werklui ons weer op gang. Even later stonden we plotseling stil voor een ouden, vermolmden boom, door het neerstroomende water met een stuk van den rotswand op den weg gezakt. Toen de chauffeur er voorzichtig overheen reed, geraakte er een stuk hout in den motor, die een afschuwelijke muziek daardoor ging maken. Alléén zag de chauffeur geen kans het hout te verwijderen, doch een eind verder, bij een bergwoning, reikten een paar werklui hem de behulpzame hand en ook dit malheur was weer verholpen. (Wordt vervolgd).

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

INDIË

Complete Uitrustingen naar Maat

Onze Indische ervaringen garandeeren U Indische modellen.

Witte Pakken van f 12.50

De goederen door ons geleverd worden voor de bewerking eerst tweemaal gekrompen, zoodat wij krimprijvrij garandeeren

VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT

G. J. HOFSTEE - ROTTERDAM

DELFTSCHEPOORTPLEIN 5

Vakkundige Bediening.

BESCHIKBAAR.

P. VERSCHRAGEN KLEERMAKER

1ste Klasse Coupe en Afwerking
Uitsluitend ENGELSche STOFFEN

LEVERT TEVENS
ALLE VOORKOMENDE UNIFORMEN

Thomsonlaan 209 - DEN HAAG - Tel. M. 343

BESCHIKBAAR.

WISBRUN & LIFFMANN

Veenestraat 37-37 - Tel. 2593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN,
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN,
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

FARNOUIS
GRAVENSTR. 1. TELEFOON N. 12.
BONNETERIE

Ondergoederen
Sportcostuums
Regenjassen

voor
Dames & Heeren

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

GEOPEND:
RESTAURANT „KUMMER“

Julliana van Stolberglaan 94 Tel. B. 1339
BEZORGING VAN DINERS AAN HUIS met keuze van
verschillende schotels.

ZALEN DISPONIBEL voor extra Dinners en Partijen tegen
uiterst concurrerende prijzen.

APARTE ZAAL VOOR DAMES

kelen als onder het stelsel van het onderlinge garantietraactaat in vredestijd haar mogelijk was te onderhouden; periode B, waarin zij daarentegen alles in het veld zal brengen wat zij heeft kunnen mobiliseeren en africhten. De betekenis van een garantietraactaat tegen vijandelijke overvallen, hetwelk gelijktijdig met de beperking der bewapeningen wordt aangegaan, moet dus hierin gezocht worden, dat verhinderd wordt, dat reeds gedurende de eerste periode een Staat zoodanige macht tegenover zich vindt, dat hij daardoor geheel verslagen kan worden. En als alle Staten gelijktijdig op denzelfden voet hunne bewapening beperken, geniet na die beperking elk lid ten opzichte van het andere dezelfde mate van veiligheid als vóór de beperking.

Wij behoeven hier niet te herinneren aan de uitvoerige en in het algemeen belangwekkende debatten, die over deze voorstellen hebben plaats gehad. De tegenstand kwam, gelijk te verwachten viel, van den Franschen kant, als hoedanig de Senator De Jouvenel als woordvoerder optrad. Maar besprekingen tusschen Cecil en De Jouvenel hebben tot eene aanvankelijk niet te verwachten overeenstemming geleid. Deze overeenstemming is daarin gevonden, dat, stond in Cecil's voorstellen de beperking der bewapeningen voorop, thans het garantietraactaat de eerste plaats kwam innemen, en werd uitgesproken, dat eerst na het sluiten van dit garantietraactaat tot beperking der bewapeningen zou worden overgegaan. In dien geest werd aan de gemengde bewapeningscommissie verzocht, voorstellen in gereedheid te brengen voor de algemeene vergadering van 1923; voorstellen, vervat in den vorm van een garantietraactaat, gelijk door de Staten onderling te sluiten.

De bijeenkomst van de gemengde commissie, welke in den loop van Februari te Genève heeft plaats gehad, is vooral daarom belangrijk, wijl zij aan een zoodanig traactaat hare aandacht had te schenken. Het ontwerp van Lord Robert Cecil, bij de gemengde commissie voorgebracht, bestaat uit 25 artikelen, over een zevental hoofdstukken verdeeld: I. Algemeene bepalingen. II. Dreigend gevaar van min of meer permanenten aard in vredestijd. III. Bijzonder gevaar in vredestijd, voortkomend uit overschrijding van de geoorloofde bewapening. IV. Bepalingen ter aanwijzing van den aanval in geval van strijd. V. Bepalingen betreffende den militairen bijstand, aan een aangevallen Staat te verleenen. VI. Kostenbetaling en verschillende andere bepalingen. VII. Inwerkingtreding van het verdrag.

In het eerste hoofdstuk wordt in de eerste twee artikelen de kern van het geheele verdrag omschreven. In het eerste artikel verplichten de verdragssluitende Staten zich onmiddellijk de bij dit verdrag overeengekomen hulp te verleenen, indien een hunner mocht worden aangevallen, mits de aangevallen Staat zich naar de voorschriften inzake bewapeningsbeperking heeft gedragen. In het volgende artikel aanvaarden de verdragssluitende Staten met het oog op de in het eerste artikel hun verleende waarborgen bij overval de verplichting terstond hunne militaire strijdkrachten in vredestijd te beperken overeenkomstig de bepalingen, neergelegd in het aanhangsel tot dit verdrag. (Dit aanhangsel, dat dus de concrete beperking van bewapening moet voorschrijven, heeft Lord Robert Cecil nog niet ontworpen, eerst moet men het z.i. eens worden over dit garantieverdrag, om aldus bij de Staten eene grootere neiging tot bewapeningsbeperking te doen geboren worden dan op het oogenblik nog bestaat).

Het tweede hoofdstuk is speciaal geschreven voor Staten als Frankrijk en Polen, die meenen door hunne geografische ligging in zoo bijzondere mate aan oorlogsgevaar te zijn blootgesteld, dat zij met eene eenigszins vaag blijvende algemeene waarborg-verplichting geen genoegen kunnen nemen en hunne bewapeningsbeperking afhankelijk stellen van eene meer nauwkeurige overeenkomst met en-

BESCHIKBAAR.

Hotel de Bellevue

BEZUIDENHOUT 15 :: 's-GRAVENHAGE

TEL. INTERC. H. 447.

kele andere Staten ter bescherming van hun grondgebied. Zoodanigen Staten geeft het verdrag het recht zich tot den Volkenbondsraad te wenden, indien hij met 3/4 stemmenmeerderheid beslist, dat voor dien Staat inderdaad een permanent bijzonder dreigend gevaar bestaat, alsdan, in onderhandelingen zal treden met dien bedreigden Staat en met andere Staten over het sluiten van een bijzonder verdrag in den vorm van eene militaire conventie, die in bijzonderheden voorzieningen treft inzake den militairen bijstand, ingeval van aanval dien Staat te verleenen. Op verlangen van een zoodanigen Staat wordt de voor hem bestaande verplichting tot beperking zijner bewapening opgeschort, totdat eene zoodanige bijzondere militaire conventie zal zijn in werking getreden. Gedurende dien tijd zal dan echter de algemeene waarborgverplichting der andere Staten ten opzichte van dien Staat eveneens opgeschort blijven.

Het derde hoofdstuk geeft den Volkenbondsraad het recht bepaalde maatregelen te treffen ingeval van twijfel, of een der verdragssluitende Staten de voorgeschreven verplichting van bewapening wel strikt nakomt.

Deze maatregelen kunnen ten slotte neerkomen op eene toepassing van de economische boycotbepalingen, voorzien in art. 16 van het Volkenbondsverdrag.

(Wordt vervolgd).

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Naar de verkiezingen.

De heer Kiès, van den P. E. B., is op rondreizen ten behoeve van zijn partij.

Aan het *Soer. Hbl.* deed hij mededeeling van zijn doel: „om met de afdelingsbesturen van den P. E. B., al dan niet in openbare vergadering, besprekingen te voeren over den politieken toestand van het oogenblik." Dien toestand noemt de heer Kiès „ernstig". En hij grondt deze zienswijze op 1e. de actie van de Radicale Concentratie, 2e. de gegevens, door den „Voorlichtingsdienst" van den heer Engelenberg, den P. E. B.-voorzitter, verstrekt, 3e. op gesprekken met landhuurders en anderen. Intusschen vernam de heer Kiès door dien voorlichtingsdienst, „dat de bevolking in de desa zelf veel meer voel voor een rustige evolutie, dan vooruitgang op de basis van geloof en adat, dan voor de met den Islam zelf in strijd zijnde ultra-moderne extremistische ideeën". En niettemin verwacht hij, dat de actie der Radicale Concentratie in de Inlandsche wereld tot „ongelukken" zal leiden.

Naar aanleiding hiervan interrumpeert de *Loc.* van 31 Jan.: Dat de heer Kiès den toestand derzamen ernstig acht, moet dus berusten op de vrees, dat de bevolking in de desa onder den invloed der Radicale Concentratie zijn verlangen naar „rustige evolutie" zal prijs geven en, met verzaking van „geloof en adat", zich zal laten gebruiken om, gelijk het destijds werd uitgedrukt, „de macht van de massa te stellen tegenover de z.g. reactie."

Die vrees zou o.i. alleen dan gegrond zijn, indien het revolutionaire zaad den voor zijn ontkiëming onontbeerlijken bodem vond. Zonder zulk een bodem behoort voor revolutiegevaar niet te worden gevreesd. Nu niet en nooit.

Welnu — dan valt het gevaar, door den heer Kiès en zijn geestverwanten geducht, het best te bezwaren door het voeren van zoodanig ruimzinnige politiek, dat den bodem der Inlandsche volksziel niet de elementen worden toegevoerd, welke de voorwaarden vormen voor de ontkiëming van het revolutionaire zaad. Predikt de heer Kiès zulk een gezonde liberaliteit?

INSTITUUT PONT

HAAG, Laan van Meerdervoort 190.
ROTTERDAM, Krniskade 128 - LEIDEN, N. Rijn 28

HANDELSCHOOL:
STENOGRAFIE PONT, meest verbreid, kort,
MACHINESCHRIJVEN (duidelijk)
BOEKHOUDEN,
HANDELSREKENEN, ENZ.

TALENSCHOOL:
GRAMMATICA, LITTERATUUR, HANDELS CORR.
CONVERSATIE

PONT-DIPLOMA BAANT U DEN WEG

Bovenstaande opleiding ook **SCHRIFTELIJK**,
door **NEDERLAND** en **INDIË**

Centr. Bur. INST. PONT, de Ruijterstr. 48, HAAG

Pension „SUNNY HOME“

Laan v. Meerdervoort 568 Telef. M 1904.

Indische en Hollandsche Tafel
van 12-2 en van 5-7 uur

Volledig Pension v. af f 4.- per pers. per dag

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraîchissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

BESCHIKBAAR.

Haagsche Coöperatieve Keuken
Restaurants
 Keplerstraat 274 Tel. M. 2313
 Anna v. Buurenstraat 204 - Tel. B. 226
 Middagschotel 12-2 uur à f 0.65
 Diner 5-7 uur à f 1.10
 Diverse Schotels à la carte.
 Uitzending door de geheele stad à 10.76 PER
 MAALTIJD en 10.14 bezorgloon PER BUS.

De heer Kiës is van oordeel, dat zijn partij ijvert voor een juiste evolutie, voor den snellen groei van den economischen en maatschappelijken vooruitgang voor alle bevolkingsgroepen in Ned.-Indië, met als schoon eind-ideaal: het zelfbestuur voor Ned.-Indië op breeden, democratischen grondslag, met behoud van den band tot het moederland".

Maar de middelen om deze „juiste evolutie" te bewerkstelligen?
 „Wij, de P. E. B." — aldus als 't ware het antwoord van den heer Kiës in het interview — „willen nu bij de regeering krachtig aandringen op het nemen van maatregelen van verschillenden aard en beoogende het tegengaan van het ondermijnen van regeeringsgezag door de verkondiging van die opzeggende, onware denkbeelden. Een krachtig optreden van de Regeering zal zonder twijfel onmiddellijk succes hebben".

„Wat wij dan nu verder wenschen? Dat het hoofdbestuur en de Volksraad-fractie van den P. E. B. krachtig gesteund zullen worden bij hun streven voor de evolutie, onder handhaving van orde en gezag door zooveel mogelijk leden".

„En verder moeten de afdeulings-besturen ervan doordrongen zijn, dat zij vooral nu in 1923 ernstig hebben te werken voor het doen bezetten van alle vrij komende zetels in locale en gewestelijke raden door P. E. B.-mannen. Want de leden van deze raden zullen in Januari 1924 de kiezers zijn voor den a.s. nieuwen Volksraad, die weldra zulke groote bevoegdheden gaat krijgen. Zou die Volksraad een overwegend linksche tint krijgen, dan is de misère voor de toekomst niet te overzien".

De heer Kiës is op verkiezingsstournee. En zooals ter uiterste linkerkant de negatieve leuze „tegen de reactie" altijd weder opgedoet, zoo moet ter uiterste rechterzijde thans de leuze „tegen de revolutie" weder haar werking doen. Het is de oude, overwerpelijke alarm-taktiek, die met ongeluksvoorspelling de goegemeente naar de stembus drijft en niet telt de onrust, die zij verwekt.

De Loc. besluit: Nogmaals en met klem zij het gezegd: Er is maar één probaat middel om een rustige evolutie verlangende bevolking onvatbaar te maken voor extremistische actie. Het is de bevordering van een regeeringsbeleid, dat geen kracht zoekt in telkens nieuwe maatregelen van orde en gezag, maar dat kracht ontleent aan ware liberaliteit. De P. E. B. zou zichzelf en het staatsgezag kunnen sterken door minder te werken met revolutievrees en meer met het betrachten van een gezonde vrijzinnigheid. Zelfs..... in verkiezingsverhouding. Echte liberaliteit neemt het extremisme den wind uit de zeilen. En maakt niet alleen uiterlijk, maar ook innerlijk sterk.

Het I. E. V. en de Kweekschool.
 Aneta seinde aan de bladen, dat de Bandoengsche afdeeling van het I(ndo) E(uropeesch) V(erbond) den 28en Jan. een openbare vergadering hield. Besproken werd het kweekschoolvraagstuk en gepleit voor de Europeesche kweekschool en tegen de geïndoneerde. Eveneens werd betoogd, dat het salaris van abiturienten gelijk moet zijn aan dat der immatriculeerden bij een gelijkwaardige opleiding. Bij de afsluiting werd een motie aangenomen, waarbij het standpunt van het hoofdbestuur aanvaard werd en de daaraan verbonden consequenties.

Koel Bandoeng.
 In een uitvoerige weerlegging van het geschrift „Bataviasche" medici contra den heer Kiës, voorkomende in de Loc. van 2 Febr., bevestigde de Bandoengsche redacteur van het blad o.m.: De gemiddelde jaartemperatuur te Bandoeng is lager dan te Batavia; de gemiddelde hoogste temperatuur stijgt te Batavia tot 87, te Bandoeng tot 80; de nachttemperatuur daalt, gemiddeld te Bandoeng tot 65, te Batavia tot 75° F. Bandoeng is koel. Dat wil zeggen: Bandoeng is niet het kustverschijnsel van de kenterings-lijnen, waarin zelfs de nacht geen verkwikking brengt; Bandoeng heeft een temperatuur, welke tot

des morgens tien, elf uur behaaglijk koel blijft, en na den middag kan men om vier uur al weer in stevig tempo wandelen.

Bandoeng is, daardoor, frisch. Als men des middags zich naar de nieuwere stadswijken begeeft, zal men overal, met werkelijk lofwaardig inzicht, groote sportvelden zien aangelegd. En iederen dag zijn deze sportvelden alle vol kinderen en jonge menschen. Daar wordt getennist, gevoetbald, gehockeyd; en niet, zooals in de kustplaatsen, door een kleine groep, maar door ettelijke honderden, ook op rijper leeftijd.

Men kan dit doen — door het klimaat. En dat klimaat geeft niet alleen lichamelijke flinkheid door de gelegenheid tot stevige en geregelde lichaamsbeweging, maar schiept ook overigens een frissche en ruime atmosfeer; er waait een frissche wind door Bandoeng.

Stellig wordt er hard gewerkt aan de kusten. Maar in de hitte. Ten koste van lichamelijke afmatting en geestelijke vermoeienis, welke beide oorzaak zijn, dat zoo talloos velen uit de vlakte — niet het minst uit Batavia — telkens weer de koelte van de Preanger zoeken. Bovendien: ook in Amsterdamsche kelderwoningen, ook in alkoofkamers, vier hoog, wordt hard gewerkt en toch zouden de vier schrijvers er niet wonen, bij voorkeur.

Het is de koelte, het is de frischheid in meer dan één zin, welke Bandoeng zijn karakter geven van gezonde plaats, van aangewezen centrum van alle wat niet door de eischen van handel en culture tot vlakteverblijf gedwongen is.

In de Loc. van 30 Jan. kan een medewerker van het blad zich evenmin vereenigen met de verheerlijking van Batavia, ten koste van Bandoeng:

Als voorbeeld van Bandoeng's ongezondheid worden eenige niet te controleren cijfers van ziekteverloven van ambtenaren aangehaald. Maar eilieve! Vergeet men dan, dat half ambtelijk Bandoeng hier, na soms jarenlang verblijf in de kuststreken, geplaatst wordt, om herstel te zoeken? En dat zij weder naar de kuststeden toegaan, als het verblijf geholpen heeft en weer nieuwe kracht is opgedaan.

Kom, kom! Het leven in onze heerlijke tuinstad met de mooie wandelingen en sportterreinen, waar men lichaamsbeweging kan nemen en ook neemt, waar men zonder klamboe kan slapen, met het naburige Lembang en Tjisaroea, zou ongezond zijn? Wij merken er hier niets van. Ongestraft staat ons eenige ziekenhuis ongebruikt. Vrouwen en kinderen maken het goed; zie maar eens naar de levenslustige, bloeiende kinderschaar bij het uitgaan der scholen en vergelijk dit tooneeltje met de sloome, afgematte, bleeke jongens en meisjes, die om 1 uur in Batavia in een sado hangend naar huis gaan. Neen, om ons te overtuigen, dat Bandoeng ongezond en Batavia gezond is, zullen er door bekwame statistici andere cijfers geproduceerd moeten worden; zullen er ook andere bewijsvoeringen gegeven moeten worden dan eenzijdige uitspraken als deze: dat alle wetenschappelijke arbeid in Batavia, Medan en Buitenzorg verricht wordt. Het bestaan te Bandoeng van een Technische Hoogeschool, Radiodienst en Electriciteitsdienst is den heeren ontgaan.

Japan en Ned.-Indië.

In het Soer Hbl. van 3 Febr. wordt de positie van Japan in den Pacific besproken en wordt o.a. gewezen op onze vriendschappelijke houding tegenover Japan. Het blad beoogt aan het slot, dat wij echter mogen eischen, dat onze houding op waardige wijze wordt beantwoord, waaraan nog al eens iets hapert:

Zoo heeft b.v. Borneo, en voornamelijk de Z.- en O.-afdeeling van dit rijke gewest, de laatste jaren bijzondere belangstelling van Japansche zijde. Niet alleen hebben Japanners daar verschillende landbouwendernemingen in bezit gekregen, doch deze zijn alle gelegen op, uit een strategisch oogpunt, zeer waardevolle punten. Met stelligheid kan worden verklaard, dat thans de geheele straat Laoet, de zeestraat tusschen den vasten wal en Poeloe Laoet, door deze punten beheerscht wordt.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Restaurant Mondain

Premier Ordre

BESCHIKBAAR.

Lunchroom — Thee-Concert
„DE OUDE VETTE HEN"
 DEN HAAG bij het Stadhuis

Parkhotel
 van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.
 Tel. S. 733 - S. 1525 - S. 467
EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL
 Centrale Verwarming, Electrisch
 Licht, Baden, Rustige ligging.
LIFT,
 Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf

NEDERLANDSCHE HANDEL = MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 19,445,211.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten

Incasseeringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscrédietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

TE HUUR

Bezuidenhoutsche weg,
Den Haag, van 15 Mei
tot 1 September

GEMEUBIL: HEERENHUIS

met gr. Tuin. Direct ge-
legen Haagsche Bosch,
halte tram Scheveningen

Commanditaire Bank- en Handelsvereniging

VISSER & Co.,

's-GRAVENHAGE :--: Thomsonlaan 31.

Tel.-adres: COBAVICO. Tel. Nos. M. 3930 en M. 3931.

17 Postcheque- en Gironummer 47262.

Verricht alle Bankzaken.

ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS
HYPOTHEKEN ASSURANTIËN SPAARKASSEN

Maar er is nog meer en wel dat, naar ons uit de meest betrouwbare informaties bekend werd, gedurende het laatste tweetal jaren Balikpapan als Tarakan angstvallig door Japansche schepen bewaakt wordt. Zoowel koopvaardij-schepen als olietankschepen der Japansche marine wisselen elkaar zoodanig af, dat die beide belangrijke olie- en petroleumhavens feitelijk geen dag door hen onbewaakt blijven. Het eene schip gaat niet weg, vóórdat het andere komt, en de passagierende schepelingen leggen steeds een groote belangstelling en nieuwsgierigheid aan den dag. Men weet zelfs te vertellen, dat groepen marineschepelingen op Tarakan marschen maken, terrein in kaart brengen en wat daar al zoo bij hoort, verrichten. Wordt hun dan beduid, dat zulke dingen noch door het gouvernement, noch door de Bataafsche Petroleum Mij. getoleerd kunnen worden, dan schudden de heeren slechts het hoofd en veinzen niet te begrijpen, wat tegen hen gezegd wordt, en gaan onvervaard hun gang, hetzij direct, hetzij een volgende maal. Tegenover deze overgroote belangstelling weten zij echter zich geheel buiten alle tegenbelangstelling te houden; geen Nederlander, hij zij ambtenaar of particulier, wordt op hun schepen onder eenig voorwendsel toegelaten. Maar zij maken uitstapjes naar eilanden en rivieren in de buurt en hebben blijkbaar allen veel teekentalent, dat zich uit in het maken van schetsen naar de natuur. Weet men nu, dat er gemiddeld te Tarakan drie van die tankschepen per maand komen, elk van minstens acht duizend ton, met steeds wisselend personeel aan boord, dan is eenvoudig te berekenen: hoeveel ton olie voor het stoken van oorlogsbodems zoo langzamerhand door Japan is verzameld, want onmogelijk kan die hoeveelheid door de Japansche vloot verbruikt worden in vredestijd, en: hoeveel schepelingen en officieren er gevormd zijn met groote kennis van de wateren en streken in Borneo en daar omheen.

En nu behoeft men geen ongemotiveerde vrees voor Japansche spionage te koesteren, en die koesteren wij ook niet, om toch met eenige verwondering van een dergelijke belangstelling kennis te nemen. Het is ons bekend, dat de regering niet onkundig is van hetgeen om en bij Borneo door de Japanners wordt uitgevoerd. Wij hopen en vertrouwen, dat door haar ook de geëschte maatregelen zijn genomen, om aan dit op z'n minst bevreesd optreden een einde te maken. Onze tactiek van *splendid isolation*, van neutraliteit à *outrance* vordert ongetwijfeld, dat zeer zeker tactvol, doch niettemin krachtig wordt opgetreden, overal waar de Japanners, de vriendschappelijke relaties misbruikend, door hun optreden Indië's neutraliteit in een eventueel toekomstigen Pacific-oorlog reeds bij voorbaat in gevaar brengen. De regering blijve waakzaam.

Ikoh, de houtsnijder.

Van B. schrijft in de Pr. Bode: Hier in de buurt van Bandoeng, in Tjimahi, leeft Ikoh. Een bekwaam man — een houtsnijder met grooten kunstzin. Hij begint reeds oud te worden, maar zijn werk is jong en krachtig.

Het meest werd van hem bekend zijn fijne weergave van dansmeiden in hout. Die beelden zijn schoon gevormd en niet alleen zuiver realistisch opgevat. Er is meer in dan zuiver realisme en dat typeert den kunstenaar. Maar Ikoh maakt niet alleen dit soort beelden. Hij maakt ook alles wat men hem vraagt. Typisch is, dat hij daarbij de voorwaarde stelt, dat men de wijze van uitvoering aan hem zal overlaten. Dat toont vertrouwen in eigen werk en is ook stellig de juiste manier.

Door de geringe behoeften, die deze man heeft, kan hij gelukkig van zijn wonderen arbeid leven, waarin hij geheel opgaat. Ikoh maakt niet veel, maar wat hij levert, is de aandacht stellig waard. Hoe jammer echter, dat een man als hij, die reeds oud begint te worden, geen leerlingen heeft. Had hij die, hij zou zijn kennis aan hen kunnen overdragen. Weliswaar alleen de techniek, maar toch,

BESCHIKBAAR.

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

als die tenminste behouden blijft en wellicht in een jongere generatie werd voortgeplant, zou zulks van beteekenis zijn. Een man als Ikoh verdient wel even naar voren te worden gehaald. Vroeger werkte hij ook voor de Hotel-vereeniging, doch waarschijnlijk doordat deze vereeniging de poppen wat te duur prijsde, gaan de gesneden beelden daar niet zoo goed meer van de hand.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Openbare Vergadering van de Afdeling Semarang
der Sarikat Islam-Vereeniging.

II.

Daarna kwam de heer Oei Hoat Koen, lid van de partij der Communisten in Ned.-Indië, aan het woord, die, na verklaard te hebben dat hij instelde de met hetgeen de vorige sprekers hadden gezegd eischte, dat alle godsdiensten gelijke rechten zouden hebben ten opzichte van de Regeering.

De Islam, zoowel als de godsdienst van Hoe Tjoe, ondervonden van de zijde der Regeering geen steun, terwijl deze wel geldelijke hulp verleende in het belang van de verspreiding van het Christendom in Ned.-Indië.

Hoewel de Mohamedaansche en de Chineesche godsdiensten veel van elkander verschillen, zoo getuigt het besprokene op de vergadering toch aanleiding tot de meening, dat men in vele opzichten in vele gedachten kon samengaan.

Dat was dan ook de reden, dat spreker meende dat Chinezen en Mohamedanen in Ned.-Indië moesten samenwerken, opdat de bestaande verschillen, die dikwijls tot vijandige stemmingen aanleiding geven, konden worden opgeheven.

De voorzitter dankte den spreker, Hadji Mohamad Saleh, voor de belangrijke inlichtingen, welke hij had gegeven met betrekking tot het bestaan van hen die ter bedevaart togen en tot de goede uitkomsten, welke, door de gevoerde actie, door tussenkomst van de Regeering, waren verkregen.

Hij kon over die Arabische toestanden mededeelen, dat de rooftochten van de Bedoei's ontsloeden tengevolge van den hongersnood, welke geleden werd.

Arabië is een arm, schraal land, dat weinig oplevert.

Het is over het algemeen eene plantlooze zandvlakte, zoodat ten aanzien van de voedselvoorziening, de bevolking vrijwel geheel afhankelijk is van hetgeen uit andere landen wordt aangevoerd.

Dit gebrek aan voedsel dwingt de Bedoei's, die in groten langs het strand wonen, tot roof van de pelgrims.

Spreker heeft de zaak voorgebracht bij den Sjerif van Mekka en dezen het voorstel in overweging gegeven een voldoende aantal soldaten ter bescherming van de bedevaartgangers te stellen, doch men staat dan weer voor het geval, dat, wanneer die soldaten hun plicht doen, de Bedoei's van honger omkomen.

In de wijze, waarop men dien toestand zou moeten regelen, wil de spreker zich niet mengen.

Met betrekking tot den politieken toestand van Arabië merkte de spreker op, dat Arabië vroeger tot het gebied van Turkije werd gerekend, doch thans, tengevolge van het Engelsch imperialisme in Klein-Azië, aan het Turksch gezag is onttrokken, eene daadzaak, welke het eveneens moeilijk maakt te hopen dat aan de bedriegerijen, waaraan de pelgrims blootstaan, een einde zal komen.

Onder Engelschen invloed hebben de Grieken den strijd tegen Turkije aangebonden, doch Kemal Pasja behaalde de overwinning en zal het, in verband daarmee, thans zaak zijn de bescherming voor de bedevaartgangers in Arabië te zoeken te Constantinopel bij dezen legerbevelhebber, welk denkbeeld door de vergadering met applaus werd begroet.

Daarna deelde de spreker nog mede, dat hij dit

BESCHIKBAAR.

Instituut „VAN WIJNGAARDEN”

Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes
2de SCHUIJTSTRAAT 332 (Duinoord) - DEN HAAG

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H. B. S., Lyceum en Gymnasium
Afd. B. (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Op-
leiding voor verschillende examens.

Schoolgeld f 60.- tot f 100.- per jaar.

Kleine klassen, ruime lokalen. Centr. verwarming. Electr. verlichting.

denkbeeld per brief bij den Sjarif van Mekka had
voorgebracht en dat daarvan geen kennis was ge-
geven aan de Indische autoriteiten, omdat het hier
gold een onderwerp van zuiver godsdienstigen aard.
Hij stelde zich voor dit onderwerp voor te bren-
gen op het aanstaande Islamische Congres te Che-
ribon, in de hoop dat daar krachtigen bijstand zou
worden gevonden.

Op dat congres toch, zal over de Islamische lei-
ding worden beraadslaagd en achtte hij het daar-
om raadzaam het onderwerp alvast onder de aan-
dacht te brengen.

Het denkbeeld van eene aaneensluiting van alle
Mohamedaansche vereenigingen in Ned.-Indië bleek
practisch niet uitvoerbaar te zijn, waar zoovele
leden tot de hoogere maatschappelijke standen be-
hooren.

Groot-handelaren, middenstands- en klein-hand-
delaren, werknemers en landbouwers enz. omhel-
zen wel allen den Mohamedaanschen godsdienst,
doch de leiders van de vereenigingen en van die
verschillende volksklassen brengen de veranderingen
aan, naar gelang van hun aanleg en van hunne
persoonlijke eigenschappen.

Aaneensluiting kan er alleen bestaan, wanneer
de geloovigen onafhankelijk zijn van de nooden
van het dagelijksche leven.

Dat deze nooden verdeeldheid in het leven rie-
pen, bleek, zooals de spreker zeide, o.a. ook uit
het feit, dat de Djamiatoel Hasanah, die onder in-
vloed stond van de partij van den Economischen
Bond, eene stakingsactie verbood, terwijl eene an-
dere Mohamedaansche groep haar aanbeval, om-
dat zij het als een plicht beschouwde dat iedereen
zijne levensvoorwaarden moest verbeteren.

Voorts werd er gewezen op den woeker.
Terwijl de Islam het nemen van rente verbiedt,
zuigen tal van Mohamedanen toch hunne geloofs-
genooten, ook zelfs de armste, uit.

De spreker stelde zich voor deze aangelegen-
heden van uit een neutraal standpunt eveneens op
het Cheribonsche congres voor te brengen.

(Wordt vervolgd).

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Eene eigenaardige en ongewone wijze van voltrekking
van een modern Chineesch huwelijk.

II (Slot).

Op den avond van den trouwdag was er natuur-
lijk een feestmaaltijd ten huize van de stiefouders
van Sin Njo.

Tijdens dien maaltijd verzocht de bovengenoem-
de heer Kho Tjoei Goan de stiefmoeder van Sin
Njo te ontmoeten, aangezien hij haar wilde spreken
over het feit, dat hij zich beleedigd gevoelde.

De twist, die dientengevolge ontstond, liep zóó
hoog, dat men partijen van elkander moest schei-
den en den heer Kho Tjoei Goan dwong huiswaarts
te gaan.

Diens optreden was foutief, want, als intellec-
tuelle, wist hij zeer goed, dat zulk een bruilofts-
maal de tijd en de plaats niet waren voor het uit-
maken van een geschil, waarvan de behandeling,
althans als de beleediging had plaats gehad, meer
tot de bevoegdheden van den Kaptoa behoorde.

Het gaf, ook in aanmerking genomen de vreem-
de houding van den heer Be Tjoei Tian in de ge-
heele zaak, aanleiding tot een onderzoek van de
zijde van den verslaggever, die tot de conclusie
kwam, dat de heer Kho Tjoei Goan aan het hoofd
staat van eene vereeniging, welke afdelingen heeft
te Fort de Kock, Padang Pandjang, Padang en op
andere plaatsen ter Westkust van Sumatra.

De leden dier vereeniging zouden, onder eede,
de afspraak hebben gemaakt om, ingeval van het
sluiten van een huwelijk, de actie te volgen, zoo-
als door den heer Be Tjoei Tian was aangegeven.

Velen hadden zich echter aan die afspraak ont-
trokken; alleen de heer Kho Tjoei Goan was te

BESCHIKBAAR.

Padang Pandjang op die nieuwe wijze getrouwd.

Aangezien vele leden van de vereeniging nog on-
getrouwd zijn, waarschuwt de verslaggever alle be-
langhebbenden en raadt hen aan om uit die groep
voor echtgenoot of schoonzoon geen keuze te doen.

De namen dier ongehuwde lieden kon de ver-
slaggever niet te weten komen, doch zoodra hij
daarvan kennis mocht dragen, zal hij ze in het
openbaar bekend maken.

Hij acht dit noodzakelijk, nu er in Indië, evenals
in Europa, een tekort is aan mannen en men voor-
zichtig moet zijn bij het kiezen van een echtgenoot
of een schoonzoon.

Het spijt den verslaggever, die zich „Tiong Lang”
teekent, dat hij in pennestrijd is moeten komen
met de beide heeren Be Tjoei Tian en Kho Tjoei
Goan, die, als journalisten, zijne ambtgenooten
zijn, doch bevreesd is hij voor hun toorn niet, aan-
gezien hij de overtuiging heeft den goeden weg te
bewandelen.

De heer Tiong Lang heeft daarbij de redactie
van de „Sinar Sumatra” op zijne hand.

Deze vindt de houding, welke de heer Be Tjoei
Tian heeft aangenomen, kinderachtig en onsym-
pathiek.

Het stellen van den eisch van het begeleiden der
bruid door hare stiefouders naar het vereenigings-
gebouw is niet gebruikelijk, omdat de Chineezen
in zulk een daad zien het brengen van eene jonge
dochter naar de huwelijksmarkt, hetgeen voor het
gevoel der ouders onaangenaam is en zeer goed kan
worden vermeden.

Het is een algemeen verschijnsel in den tegen-
woordigen tijd, dat men oude, gebrekkige toestan-
den wil opruimen en deze door betere wil vervan-
gen, doch die verbeteringen mogen niet het karakter
dragen van vernedering van den Chineeschen
stam.

In het vermelde geval trof de vernedering de
vrouw, die de wenschen van haar man moest vol-
gen.

De „Sinar Sumatra”.

De Directie van de „Sinar Sumatra” deelt in haar
nummer van December 1922 mede, dat, met in-
gang van dien dag, de heer Jap Gim Sek is aange-
steld tot redacteur van het blad en de redactie dus
thans is samengesteld uit de heeren Lie Soey Ho
en Jap Gim Sek.

Zij vertrouwt, dat door die uitbreiding van den
staf der redactie het blad, tot genoegen van lezers
en adverteerders, in bloei zal toenemen.

In de journalistenwereld heeft de heer Jap Gim
Sek een goeden naam en is hij bekend wegens zijne
geschriften.

Hij vindt daarin aanleiding om zich te onthou-
den van verdere mededeeling aan de lezers omtrent
zijne denkbeelden en de wijze waarop hij hoopt
stuur te geven aan zijn blad.

Hetgeen hij voor zal brengen, zal te allen tijde
berusten op de beginselen van een fatsoenlijke
pers.

Deze stafuitbreiding zal leiden tot de opname
van meerdere vertaalde uittreksels uit Engelsche,
Amerikaansche en Nederlandsche nieuwsbladen,
over onderwerpen, waarin de lezers belang stellen
en waarvan de kennisname van den inhoud nuttig
voor hen kan zijn.

LITERATUUR-OVERZICHT.**Gedenkboek Oud-Batavia.**

Heeft het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volken-
kunde van Ned.-Indië te 's-Gravenhage het driehonderd-
jarig bestaan van Batavia op waardige wijze herdacht door
de uitgave van een standaardwerk, gewijd aan den stichter,
Jan Pieterszoon Coen, *) de Indische zusterinstelling te
Wetvreden, het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en

*) Jan Pieterszoon Coen, Bescheiden omtrent zijn bedrijf in Indië, ver-
zameld door Dr. H. T. Colenbrander (s-Gravenhage, Martinus Nijhoff). Van
dit werk zijn reeds vier deelen verschenen, het vijfde is in bewerking. Het
zesde en laatste zal de levensbeschrijving van Coen bevatten.

BESCHIKBAAR.

BRANDSTOFFEN - GROOTHANDEL

W. J. WUBBEN

DEN HAAG

KOCKSTRAAT 179 - TEL. M. 2510.

SPECIALITEIT:

ANTHRACIET

GIET- EN BRECHCOKES

Leden der

Ver. „Oost en West” 5% reductie

BESCHIKBAAR.

J. E. SCRUTTON

ENGLISH TAILOR

134 OBRECHTSTRAAT TEL. M. 5474

THE HAGUE

English Goods Only

Details a Speciality

BESCHIKBAAR.

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. M. 4947

DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Genua en Marseille

Geregelde Koeriersdiensten

voor passagiers.

REISBUREAU LINDEMAN

's-Gravenhage

Rotterdam - Arnhem - Groningen - Utrecht

H. H. DROST & ZOON
 KLEERMAKERS VOOR DAMES EN HEEREN
 LAAN VAN N.-O. INDIË 171
 TELEFOON B 836

SPECIALITEIT IN
Heeren-Avondkleeding

ROK-COSTUMES SMOKING-COSTUMES

BESCHIKBAAR.

ROVER LEVERANCIER OSMOND
 OOST EN WEST

RIJWIELEN bij
J. H. C. MERCKEL
 PARKSTRAAT 67 - TEL. H. 3127
 BEEKLAAN 355 - TEL. M. 461
DEN HAAG

VERZENDT NAAR
ALL STEEL OOST EN WEST BATAVIER

BESCHIKBAAR.

MEUBELLEN

INKOOP VERKOOP

FIRMA G. JONKER
 1ste v. d. Boschstraat 77
 's-Gravenhage Tel. Bez. 142

Belast zich met alle voorkomende aangelegenheden in deze branche, o.a. Behangen, Stoffeeren, Verhuizen, Taxatie, enz. enz.

BESCHIKBAAR.

Wetenschappen, heeft op niet minder grootsche wijze de „Koningin van het Oosten” willen eeren.

Aan een door de Directie van genoemd Genootschap uitgegeven prospectus ontleenen wij:

Indien ooit de schilderachtige overblijfselen van Batavia's verleden de weetlust in U hebben geprikkeld, dan zal het U verheugen te vernemen, dat thans verschijnt een standaardwerk, dat U volkomen bevredigen zal. Het is:

Oud-Batavia. Gedenkboek, door den Landsarchivaris Dr. F. de Haan (schrijver van Priangan).

Dr. de Haan roept in dit, in den besten zin des woords populair-wetenschappelijke werk de Maatschappij onzer voorvaderen in al haar uitingen en verschijningsvormen in den tijd van opkomst, bloei en verval der Compagnie uit den doode op. Zij leeft voor U, even bont en kleurrijk als op de beste schilderij onzer Gouden Eeuw.

De bij uitstek gezaghebbende schrijver biedt U een schat van historische bijzonderheden en beschouwingen, welke aan het werk een veel wijdere betekenis geven dan een bloote plaatsbeschrijving zou vermogen. Een ieder die belang stelt in de politieke, sociale en cultureele geschiedenis van koloniaal Nederland, zal Oud-Batavia opslaan met evenveel vrucht als genot.

Het werk is compleet in drie deelen, in keurigen linnen stempelband met gouddruk, waarvan de eerste twee begin December zijn verschenen. Deze twee banden omvatten het tekstgedeelte, het formaat is groot octaaf, de omvang ruim 500 pagina's per deel. Het derde deel, thans nog ter perse, is een platen-album, waarnaar in den tekst voortdurend verwezen wordt. Deze platen-atlas is een flinke kwarto band van pl.m. 300 pagina's, uitgevoerd op kunstdrukpapier, bevattende een keur van reproducties van antieke prenten, foto's van oude gebouwen, voorwerpen, enz., archiefstukken en wat dies meer zij, alles met bijgeleidende tekst van Dr. de Haan. De uiterste zorg is besteed aan de artistieke uitvoering van dit plaatwerk, waardoor het beeld, dat ge U aan de hand van Dr. de Haan's geestige beschrijving hebt gevormd, op verrassende wijze wordt verlevendigd.

De oplaag bedraagt 1000 exemplaren, benevens een luxe-uitgave, waarvan 100 exempl. zijn gedrukt.

De verdere bijzonderheden welke het prospectus vermeldt kunnen wij hier door gebrek aan plaatsruimte niet overnemen, waarom wordt volstaan met de mededeeling, dat een exemplaar ervan is te raadplegen in de Koloniale Bibliotheek (van Galenstraat 14) te 's-Gravenhage.

Op het werk-zelf hopen we spoedig terug te komen.

Een uitgave van het Molukken-Instituut.

Het in 1918 opgerichte Molukken-Instituut, dat zich ten doel stelt: het verzamelen van zoo volledig mogelijke gegevens betreffende de bevolking der Molukken en het beschikbaar stellen van deze gegevens ten behoeve van het welzijn en van de stoffelijke en geestelijke ontwikkeling van die bevolking en van onze betrekkingen met haar, heeft een geschrift uitgegeven, waarvan de titel luidt:

Het adat-grondenrecht van Ambon en de Oelassers, door Mr. F. D. Holleman (Delft, W. D. Meinema).

De bedoeling van den schrijver dezer verhandeling is enerzijds een inzicht te geven van wording, verwording en verwarring van het grondbezit op genoemde eilanden, anderdeels uiteen te zetten de beginselen en regelen van het adat-grondenrecht zelf. De behoefte aan een dergelijke verhandeling kwam tot uiting, zegt schrijver, in de eerste de beste vergadering van het Molukken-Comité te Ambon, toen er vooral van inlandsche zijde met nadruk op gewezen werd, hoe de verwarde toestand van het grondbezit en de daaruit voortvloeiende rechtsonzekerheid de voornaamste hinderpalen waren op den weg naar volkswelvaart.

Het werk bestaat uit twee gedeelten, die als volgt zijn onderverdeeld. I. Het nationale tijdperk. — Het tijdperk van Oostersche inmenging. — Het tijdperk van Westersche inmenging. — II. Het adat-grondenrecht. — Het beschikingsrecht van de negorij en het ontstaan van inlandsch bezitrecht op negorijgrond. — Poesaka-grondenrecht. — Dati-grondenrecht. — Andere rechten ten aanzien van negorij-, dati- en poesakagrond.

Geneeskundige Studiereis naar Demerara en Trinidad.

Als uitgaaf der afdeling Tropische Hygiene van het Koloniaal Instituut te Amsterdam is verschenen een van vele illustraties voorzien geschrift, getiteld: Indrukken van een geneeskundige studiereis naar Demerara en Trinidad, door J. W. Wolff.

Bij Res. van 25 Juni 1921 werd aan den schrijver door den Gouverneur van Suriname opgedragen een reis te maken naar Demerara en Trinidad ter bestudeering van de hygiënische toestanden aldaar en tevens als vertegenwoordiger van Suriname deel te nemen aan de eerste West-Indian Medical Conference te Georgetown, welke van 27 Juni—13 Juli zou gehouden worden.

De uitkomsten van het onderzoek zijn vooral interessant omdat de schrijver telkens in vergelijkingen treedt met Su-

BESCHIKBAAR.

Haagsche Steenkolen-Maatschij
 voorheen **J. KEMPS**
 Hofleverancier
 Kantoor: Z.-O. Buitensingel No. 170
Den Haag Tel. H. 107

riname, welke kolonie wat hygiënische en medische verzorging betreft, ongeveer in dezelfde positie verkeert als Demerara.

Verspreide geschriften van Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje.

Korten tijd geleden maakten we melding van het voornemen van Prof. Wensinck om de talrijke en in vele tidschriften verspreide geschriften van Prof. Snouck Hurgronje opnieuw uit te geven, voorzien van een bibliographie en registers.

Dit voornemen is thans in uitvoering blijkens de verschijning van het eerste deel, bij den uitgever Kurt Schroeder in Bonn en Leipzig. Vooral gaat een portret van Prof. Snouck en verder bevat de tekst de navolgende verhandelingen. Het Mekkaansche feest (Acad. proefschrift). — De laatste vermaning van Mohammed aan zijn gemeente, enz. — Der Mahdi. — De Islam. — Twee populaire dwalingen verbeterd. — Une nouvelle biographie de Mohammed. — Over panislamisme. — De Islam. — L'Islam et le problème des races.

Sluyters' Monthij.

Voor zoover de Febr.-afl. van dit schitterend geïllustreerd maandschrift betrekking op Indië heeft, volgt hier een opgave van den inhoud. De cultivation of wheat in the Dutch East Indies, by A. M. W. van Renesse. — Natife life in Old Batavia (2 platen met onderschriften). — The future of rice production, by P. A. Hill. — Where Dutch and Portuguese rub elbows, by H. O. Bron. — Roughing it in the wilds of Sumatra, by L. H. C. Horsting. — Een supplement heval teekeningen van Jan Poortenaar.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 32. Extractie van coeakblad op Java, door Dr. R. Broersma. — De verdeling van planten door enten en oculeeren (vervolg). — Iets over den zuurgraad van den bouwgrond (slot), door L. J. Vroom. — Bijenteelt (vervolg), door Ram. — Bemesting, door W. D. — Het Bengaalsche vee in Ned.-Indië, door J. Merckens. — Het rubbervraagstuk, door J. A. Ruys. — Rubberproductie en rubberaandeelen. — Indische landbouwtechnie in Nederland. — De poenale sanctie, door Zentgraaff.

Bijdragen met betrekking op Suriname.

Het jongste Nr. van Economisch Statistische Berichten (14 Maart) bevat een artikel van Mr. O. E. G. Graaf van Limburg Stirum over den kolonialen spoorweg in Suriname.

In het Nr. van 16 Maart van De Indische Verlofganger een vrij uitvoerige beschouwing over den arbeid der Houthutters in Suriname.

Een artikel van J. Rauws in Deel 67, te stuk van Mededeelingen, Tijdschrift voor Zendingwetenschap, getiteld: Overzicht van het Zendingswerk in Oost- en West-Indië, bevat op bl. 52—54 bijzonderheden over het arbeidsveld van de Broedergemeente in Suriname.

Onderzoek naar de geestesgesteldheid van den Javanen.

Dezer dagen promoveerde aan de Universiteit te Utrecht Dr. C. F. Engelhard op een proefschrift getiteld: Het onderzoek naar de geestesgesteldheid met behulp van platen, toegepast bij den Javanen (Leiden, Eduard Jido).

Dr. E. kwam bij zijn onderzoek tot zeer merkwaardige resultaten. Hij trok met eenvoudige afbeeldingen van bekende voorwerpen en handelingen de desa in en teekende zorgvuldig aan wat de ongeschoolde leden der desabevolking bij het bekijken er plaatjes wisten te antwoorden. Ons kind in het tweede levensjaar roept misschien reeds als het potlood in onze hand met weinig talent den omtrek van een hondje heeft volbracht: „Wat?” Ginds daarentegen weten volwassen mannen en vrouwen met de eenvoudigste prentjes geen raad. De omtrekfiguur van een gewone drinkwaterkruik wordt van 10 mannen door 8, van 10 vrouwen slechts door 3 herkend; anderen opperen trekpot, koopman, deur, locomotief, kikvorsch, terwijl 2 geen antwoord geven. Van meer samengestelde voorstellingen (een man die uit een boom of een jongen die over een steen valt, een hond die uit het water gekomen zich afschuddt), brengt niemand wat terecht.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

Afl. 50. Huisvesting in Indië (vervolg), door N. — In Memoriam, kapitein Giel, door F. — Kapitein W. H. T. Giel. — Weerwolven in Oost-Indië, door L. (vervolg). — Brieven uit de rimboe van Han Napeng (vervolg). — Ngadoe Domba (rammengevechten in Bandoeng).

De Indische Mercur.

No. 11. Berichten van de afdeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut. No. 14. Aardachtige grondstoffen voor de nijverheid in Ned.-Indië. I. Sawahloento-klei. — Vergelijkende productie-cijfers van rubber-ondernemingen in Ned.-Indië gedurende de eerste 10 maanden van de jaren

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”
AMSTERDAM.

Passagiers- en Vrachtdienst
 van Amsterdam via Southampton, Algiers, Genua, Port-Said naar SABANG, BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA, SEMARANG en SOERABAJA, vice versa.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directie te Amsterdam en te Batavia.

1920, 1921 en 1922. — Kediri'sche Landbouwvereniging. — Verzoek tot afschaffing der oorlogswinstbelasting in Ned.-Indië. — Begroting van Suriname en Curaçao voor het dienstjaar 1923. — Kultuurberichten — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zoodat de overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft een opgave van literatuur over cacao, kina, koffie, rubber, suiker en thee.

Zendingsperiodieken.

Mededeelingen. Tijdschrift voor Zendingwetenschap. Deel 67, 1^e stuk. Een stem van het Zendingveld, door Mr. J. M. J. Schepper. — Overzicht van het Zendingwerk in Oost- en West-Indië, door J. Kruys. — Een merkwaardig document, door M. J. van Banda. (Besluit van den Sultan van Ternate, in 1866, om aan de zendingen op Halmahera af te staan het grondrecht waarop nu de zendingspost en het dorp Duma gewaagd zijn). — De telwoorden in het Napoesch, door J. W. Wesseldijk.

Alle den Voleke. Maart 1923. Een Zondagmorgen, door J. Belkma. (Beschrijving van een doodenfeest in Kande Api, Midden-Celebes.)

Nieuw-Indië.

Inhoud der Maart-afl. Brief aan de Eerste Kamer (in verband met de Indische Begroting over 1923). — Juridisch Hooger Onderwijs in Indië, door C. A. — De Regeeringsbevoegdheid met den Inlandschen arbeid bij spoor- en tramwegen, door ir. L. Mangelaar Meesters. — Uit de pers. (Het Analfabetisme Bestrijdings Comité).

Tijdschrift voor Economische Geographie.

De hr. H. G. Ch. J. van der Mandere geeft in het Nr. van 15 Maart het eerste gedeelte eener beschouwing over de economische beteekenis van de suikerindustrie op Java. — Prof. Dr. H. Blink schrijft een artikel over het eiland Ceram (of Seran) en zijn bewoners, bewerkt naar gegevens uit de onlangs verschenen monographie, uitgegeven door het Encyclopaedisch Bureau. — Ten slotte eene bijdrage over de opkomst en verbreiding der aardappelcultuur in Ned.-Indië (ontleend aan eene beschouwing van Dr. E. M. H. Paravicini in Teysmannia).

Eigen Heerd.

Het Nr. van 17 Maart bevat een populair bijdrage van den hr. M. C. van Rouveroy van Nieuwaal, over de meest voorkomende dieren in en om de woningen in Indië. Heel goede afbeeldingen van musket, boomtjating, gekko, missoorvleermuis en hangende katong vergezellen den tekst.

Orgaan van de N.-I. Officiersvereniging.

Uit den inhoud der Jan.-afl. Een vereeniging van Genie-officieren, door H. B. — Naar aanleiding van de rede van den majoor Klès in den Volksraad. — De hygiëne van de logers in de toekomst. — Nogmaals de intrekking van den dourtoeslag, door H. B. — Gedwongen non-activiteit voor ambtenaren en officieren is een onrecht en een gevaar, door S. van Exter. — Ons Infanterie seinstelsel, door L. J. J. M. Tabbers.

De Economist.

In het Nr. van 15 Maart eene beschouwing van den hr. G. J. W. Putman Cramer naar aanleiding van de behandeling der Indische Begroting voor 1923 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Duidelijk omschrijft hij de twee stroomingen, die ook ditmaal bij de algemeene beraadslagingen tot uitdrukking kwamen. Eenerzijds zij, die van oordeel zijn dat het inheemsche kapitaal ontheerlijk is voor de ontwikkeling van Indië, die overtuigd zijn dat met die ontwikkeling een opbloei van de welvaart der inlandsche bevolking gepaard gaat, dat de vruchten, die deze ontwikkeling en dus indirect dat kapitaal afwerpt, ook aan den fiscaal slechts de mogelijkheid scheppen van een goede en geleidelijk toenemende verzorging van de belangen der Indische bevolking. Aan de andere zijde zij, die in het kapitaal voornamelijk een machtsmiddel zien tot uitbuiting van den Inlander en tot „drainage” van Indië, die de ontwikkeling van Indië slechts kunnen zien in een zoo snel mogelijke uitbreiding van de Staatstaak op allerlei gebied.

De hr. Putman Cramer behoort, blijkens zijn betoog, stellig niet tot „de andere zijde.”

Indonesische rechtstaal, door C. van Vollenhoven (critische bespreking van het onder dezen titel verschenen getiteld „vlugschrift”) (Ind. Tijdschrift van het Recht, dl. 17, afl. 5).

Militeerrecht in Ned.-Indië, ook voor de inheemsche bevolking. Voordracht van majoor A. T. H. Winter (Indisch Genootschap. Vergadering van 9 Febr. 1923).

A short guide to the ruined temples in the Prambanan plain, the Dieng plateau, and Gedong Sanga. Compiled by

CELLOPHONE

SPREEKMACHINES, de eenige met natuurlijke wedergave.

Dagelijksch gratis demonstratie.

HUGO DE GROOTSTRAAT 29 DEN HAAG.

Prijzen vanaf f 45. — Tel. M. 5222

Alle soorten BETERE platen voorhanden.

C. P. A. NICOLAI
DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
hoek Valeriusstraat.
Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
Ruime keuze Nieuwste Modellen

Dr. M. E. Lilius van Goor. Translated from the Dutch by H. S. Banner. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Marindineesch woordenboek. Deel I. Nederlandsch-Marindineesch, door J. van de Kolk en P. Vertenten. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Kolenwasscherij voor de Poeloe Laet-steenkolenmijnen. Voordracht van ing. A. Guyot van der Ham. (De Ingenieur, 17 Maart 1923).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers 1923, No. 6. Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden. Afdeling Pers. (Weltevreden, Drukkerij Volkslectuur).

Papua. Ethnography. Dorro head-hunters by E. B. Riley. — Karigara customs, by L. Austen. — Stuffed human heads from New Guinea. (With illustrations). (Man, March 1923).

The Isle of Bali. A description of an interesting trip, by Ch. M. Morrell. (Illustrated Supplement to the Netherlands Indies Review, March 1923).

Suriname.

Aan het slot van een overzicht van den economischen toestand van Britsch Guiana schrijft „De West” van 6 Februari:

„Onderhandelingen worden gevoerd betreffende de oprichting van een machtig Syndicaat, dat de systematische ontwikkeling van het achterland ter hand zal nemen.”

Wanneer zullen de Nederlandsche kapitalisten inzien, dat het tijd wordt om den blik te wenden naar Nederlandsch Guiana? Zullen zij wachten tot vreemdeelingen hen voorgaan?

„De West” van 9 Februari schrijft:

„In den laatsten tijd worden aanvragen om vergunning tot onderzoek naar delfstoffen, of om concessie tot ontginning daarvan, aangehouden door het Gouvernement, voor zoover die aanvragen betreffen de streek waar onlangs een zevental kleine diamantjes werden gevonden.

Bij navraag bleek ons, dat dit een tijdelijke maatregel is, in verband met overleg dat plaats vindt met het Opperbestuur. Het is echter geenszins de bedoeling van het Gouvernement om het onderzoek naar diamanten te belemmeren. Integendeel, het bestuur wenscht gaarne te bevorderen, dat de aanwezigheid van dit edelgesteente op zooveel mogelijk plaatsen in de kolonie wordt aangetoond. Het haast zich dan ook om het overleg met het opperbestuur tot een eind te brengen en vertrouwt binnenkort de gelegenheid tot onderzoek weder te kunnen verschaffen.”

Wij lezen in „De West” van 13 Februari:

„Gisterenavond vond een gecombineerde vergadering plaats der beide plantersverenigingen tot bespreking van een hervatting der bacoencultuur. Het met de Algemeene Vruchten Import Maatschappij in Nederland ontworpen contract werd in hoofdzaak goedgekeurd. Dit contract komt hierop neder: de planters zorgen voor de vruchten, de A. V. I. M. zorgt voor schepen. Voor den aanplant is echter kapitaal noodig, dat in de huidige crisis slechts weinige ondernemingen bezitten. Het Studie-syndicaat, dat zich bijzonder interesseert voor deze zaak, zal bij de regeering stappen doen om hare medewerking in deze.”

In hetzelfde nummer vinden wij nog dit:

„De nieuwe postzegels van 10 cent zijn zoo weinig kleurvast, dat de minste aanraking met water voldoende is de paarse kleur te doen vervloeien. Dit is zoo erg, dat de zegel soms onherkenbaar wordt. Vooral in het verkeer met het buitenland kan dit groote moeilijkheden opleveren. Het is daarom te hopen, dat de Postadministratie reeds stappen heeft gedaan om deze prullen zoo spoedig mogelijk door betere zegels te vervangen.”

BESCHIKBAAR.

Fabriek van INDISCHE UITRUSTINGEN

Eigen Kofferfabriek

G. KERNER & Co.

BATAVIA

DEN HAAG

SOERABAJA

Stationsweg 78 - Tel. H. 1038

Alle goederen worden onder garantie geleverd. Eventuele vergissingen worden aan onze filiaal in Indië kosteloos hersteld.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een voortreffelijke Rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar

„De Ind. Rijsttafel” door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst”, verkrijgbaar bij

DRUKKERIJ TEN HAGEN
Nobelstraat 20 Den Haag

Prijs f 1.00

V B

 DEN HAAG EREENIGDE AKKERIJEN

DE NAAGSOHE BROODFABRIEK
 EN
 DE OUDE VETTE HEN,
 KORTHÉIDSHALVE GENAAMD: „Vé Bó”.

BROOD. — BESCHUIT. — BANKET.

BILDERDIJKSTR. 139, DEN HAAG
Tel. Marnix 3820

EIGEN WINKELS IN ALLE DEELEN
 VAN DEN HAAG EN SCHEVENINGEN

GREGELDE BEZORGING IN ALLE WIJKEN VAN
 DEN HAAG, SCHEVENINGEN
 RIJSWIJK EN WASSENAAR

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

ROTTERDAMSCH LLOYD
 Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregeldé MAIL- en PASSAGIERSDIENST
 van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
 aanstuiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL.

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
 van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

BESCHIKBAAR.

Wie heeft die Ersatzdingen gedrukt? Is dat op een koopje gedaan? Heeft men hier weer te doen met een van die dure bezuinigingsmaatregelen? Moest de schuldige niet gedwongen worden de schade te vergoeden? Dat zou een goede les voor het vervolg zijn.

Over de kwestie van de uitgestelde telegrammen schrijft „De West” van 16 Februari:

In de brieven over Suriname in de N. R. Ct. wordt gezegd, dat de uitgestelde telegrammen reeds in 1922 waren ingevoerd. Wij wendden ons ter zake om inlichtingen tot het telegraafkantoor en vernamen, dat dit kantoor inderdaad reeds het vorig jaar aan het gouvernement had voorgesteld om deze telegrammen in te voeren. De bedoeling was, dat deze met ingang 1 Maart 1922 zouden worden ingevoerd. Op het voorstel van het telegraafkantoor werd echter eerst 15 Februari van dit jaar toestemmend antwoord ontvangen van het gouvernement, zoodat de uitgestelde telegrammen eerst nu kunnen worden ingevoerd.

Nadat het bovenstaande gezet was, bereikte ons een schrijven, door den gouverneur d.d. 16 Febr. gezonden aan de Koloniale Staten.

Uit dit schrijven blijkt, dat de hoofddirectie der Kabelmaatschappij te Parijs inlichtingen gevraagd heeft naar aanleiding van de opmerking van den correspondent van de N. R. Ct. over uitgestelde telegrammen.

De gouverneur merkt op, dat ook hij in de meening verkeerde, dat de bewuste regeling sedert het vorig jaar in werking was getreden, daar zijnerzijds op het voorstel der Telegraafmaatschappij een gunstige beslissing was genomen. De toenmalige gouvern. secretaris, die juist op vertrek stond, heeft echter, naar thans blijkt, geen tijd meer gevonden om de zaak verder te regelen met de Compagnie, waardoor de zaak vergeten is.

De gouverneur zegt verder: „Het doet mij in hooge mate leed, vooral wijl ik steeds naar een telegraafverbinding met billijker tarieven streef, dat dit verzuim — zij het dan onwillekeurig — van de zijde van het bestuur heeft veroorzaakt, dat hetgeen reeds in Maart 1922 had kunnen zijn geregeld, eerst thans binnen enkele dagen tot stand kan komen.”

In verband met het bovenstaande deelen wij de volgende mededeeling van den directeur-generaal der posterijen en telegrafie mede:

Telegrammen naar Nederlandsch-Guyana kunnen ook tegen f 1.72½ per woord naar Britsch Guyana verzonden worden, om vandaar per boot, welke ten minste éénmaal per week vertrekt, doorgezonden te worden. Het woord „poste” moet boven het adres en het woord „Demerara” achteraan in het adres worden opgenomen; deze woorden worden mede in rekening gebracht.

De N. R. Ct. van 13 Maart, Av.blad D, schrijft over plaatselijke gemeenschappen in Suriname:

„Nu de Minister van Koloniën in zijn Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer, terugkomt op de instelling van plaatselijke gemeenschappen in Suriname, mag er de aandacht wel op worden gevestigd, dat wederom, evenals bij het debat op 6 en 7 Februari j.l. in de Tweede Kamer, een punt van primair belang in het duister blijft.

Blijkens hun bij de Koloniale Staten te Paramaribo ingediende ontwerp-verordeningen van 8 Mei 1909 en 10 Augustus 1916, waren gouverneur Fock en gouverneur van Asbeck van meening, dat instelling van plaatselijke gemeenten, publiekrechtelijke lichamen zijnde, reeds mogelijk is onder het vigeerende regeeringsreglement van Suriname.

Daarentegen gaf het in 1911 verschenen rapport der Surinamecommissie van dat jaar (dr. D. Bos e.s.) den indruk, dat naar haar gevoelen aanvulling van het regeeringsreglement, dus wetswijzi-

BESCHIKBAAR.

COLUMBUSSTRAAT 159
TEL. M. 5307

F. Julius Oppenheim
FOTOGRAAF
 EX-OPERATEUR v.d. „SKETCH”

ging, aan die instelling dient vooraf te gaan (rapport, blz. 285—286, 293, 302). In gelijken zin had ons blad betoogd op 16 Juni 1909, al gevoelen wij en al gevoelen wij nog, dat het een onzeker en bewistbaar geval is.

De tegenwoordige minister nu heeft, toen hij eind April of begin Mei 1922 een commissie van advies instelde voor herziening van de twee West-Indische regeeringsreglementen, als tweede van de drie punten harer opdracht genoemd: de wijzigingen na te gaan, welke in de regeeringsreglementen zouden moeten worden aangebracht „in verband met instelling van plaatselijke besturen in bevolkingscentra, welke er zich toe leenen om ter voorziening in locale behoeften geheel of ten deele op eigen kracht te steunen.” Zou deze opdracht doen onderstellen, dat de Minister het gevoelen der Surinamecommissie van 1911 deelt en voorafgaande wetswijziging onvermijdelijk acht, zijn uitingen op 7 Februari 1923 daarentegen (blz. 1420, 1423 en 1433 der Handelingen) maken juist het omgekeerde waarschijnlijk, want het verwijzen van het dempen van een sloot in de hoofdstad der kolonie naar een eventuele „gemeente” Paramaribo (die er niet is, maar komen kan) zou al te potsierlijk worden, indien die gemeente op haar beurt eerst kan ontstaan nadat de staatsregeling van Suriname — waaraan nog al wat vast zit — zal zijn herzien bij de wet. Klare wijn schijnt gewenscht.”

Uit de N. R. Ct. van 14 Maart Av.blad D, knippen wij het volgende merkwaardige bericht over malariabestrijding door soja:

„In het Januari-nummer van het orgaan van de vereeniging van Waterstaatsingenieurs in Ned-Indië, de Waterstaatsingenieur, komt een bijdrage voor van den heer K. A. R. Maier, oud-kapitein der genie te Djokjakarta, over de Malaria-bestrijding.

Volgens schr. heeft de bestrijding van de malaria zooals die tot nu toe is geschied, niet veel uitwerking gehad en hij gelooft niet, dat men op den thans gevolgden weg ooit tot een afdoend praktisch middel zal geraken, tot bescherming tegen muskieten, tenzij men dit gaat zoeken in een andere richting, het immuun maken van het lichaam tegen de besmetting. Daarom wil schr. wijzen naar een middel, dat door hem met een absoluut succes werd toegepast, n.l. het gebruik van soja.

De heer Maier is hiertoe gekomen doordat hij met 300 arbeiders in een streek moest arbeiden, waar zeer veel malaria voorkwam, de Tjiheavlake op Java. Toevallig sprak schr. daar iemand, die hem aanraade soja te gebruiken als bescherming tegen malaria. Dit middel paste de kapitein toe en van den dag der aankomst af gebruikten hij en zijn arbeiders een theelepeltje soja. Gedurende al den tijd, drie maanden, dat schr. in die streek heeft gewerkt, had hij geen enkele zieke aan koorts en dat zonder toediening van één gram kinine. En zelfs nadat de koelies deze streek weer verlaten hadden, heeft niemand schadelijke gevolgen van dat langdurig werken in die beruchte malariastreek onderzocht.

Het eigenaardige is, dat men niet geregeld elken dag soja behoeft te gebruiken, maar slechts bij tusschenpoozen. Het is bepaald noodig de soja's ochtends op de nuchtere maag te nemen in een hoeveelheid van een theelepeltje. Men kan het probeeren.

Op de jaarbeurs te Utrecht is Suriname vertegenwoordigd door mooie stukken purperhart, roode kabbes, groenhart, enz. van de N. V. Surinaamsche Boschexploitatie-Mij. en door een zeer leerzame verzameling van den beheershoutvester in Suriname, J. W. Gonggrijp. Deze toont naast elkaar houtsoorten, die als Demerara Greenheart wél bestand zijn tegen den gewonen paalworm, maar niet tegen de nieuwe soort Neoterredo reynii (volkomen perforatie in 16 maanden), en het Suri-

VERLOFGANGERS

JE ADRES voor Gereedschappen,
 Koperwerk, Gordijn-garnituren,
 Geldkisten, enz. enz. is bij

A. NIEUWENHUIZEN
 Prinsestraat 19-21 Tel. H. 7763

SCHOOL OF ENGLISH
 Geleenstraat 118
 Weteringkade
DEN HAAG

UITSLUITEND
 PRIVAAT
 ONDERRICHT
 IN DE
 ENGELSCH
 TAAL

BEROEPS-
 LEERAARS
 UIT
 ENGELAND
 DIE DOEK
 HOLLANDSCH
 SPREKEN

naamsche manbarklak en vonkhou, op welke die Neoleredo geen vat blijkt te hebben, zelfs niet bij een langjarig (17 jaar) verblijf in sterk besmet water. Zoals men weet, maakt, in opdracht van den Gouverneur van Suriname, de heer Gonggrijp thans een reis naar Panama, ten einde daar, waar de Neoleredo ook zeer schadelijk optreedt, de autoriteiten van de goede eigenschappen van een aantal Surinaamsche houtsoorten op de hoogte te brengen.

Het gebruik van Balata wordt gedemonstreerd door een pyramide van daarmede vervaardigde drijfriemen van de Delftsche leerlooierij en Drijfriemenfabriek.

In de „Economisch-Statistische Berichten” van 14 Maart breekt Mr. O. E. G. Graaf van Limburg Stirum — die onlangs een reis naar Suriname gemaakt heeft — een lans voor het behoud van den kolonialen spoorweg. Wij zijn het geheel eens met den schrijver. Het afbreken van den spoorweg zou o.l.vandalisme zijn en veel gelijken op de daad van een huiseigenaar, die, een kostbaar huis niet kunende verhuuren of verkoopen, om reparatiekosten te ontgaan, besloot het huis eenvoudig af te breken.

Curaçao.

Begroting 1923.

De M. v. A. geeft weinig nieuws. De Minister blijft van oordeel, dat door de vrijstelling van verplichten loods overdag de C. P. M. zeer zal worden gebaat. Door de fosfaat-maatschappij is van het begin der exploitatie af tot 1922 ruim f 286.617.— aan uitvoerrecht voldaan, aan inkomstenbelasting is of moet nog worden betaald f 206.000.—, in het geheel bijna f 500.000.—.

De Minister meent verder, dat de maandelijksche voor gouvernementsrekening met de Bovenwindsche eilanden via St. Thomas onderhouden zeilvaartverbinding „ruimschots in de behoefte van het goederenvervoer” voorziet.

Over de woningtoestanden op St. Eustatius zullen inlichtingen ingewonnen worden, om te zien of niet rentelooze voorschotten geholpen kan worden.

De openbare behandeling der begroting zou Vrijdag 1.1. hebben plaats gehad, ware het niet, dat de Minister niet in vijf minuten van het Ministerie naar de Kamer had kunnen loopen.

Koloniale Raad.

Dr. De la Try Ellis en de heer Muskus zijn herbenoemd; de heer De Veer Abrahamsz. is benoemd tot lid van den Kolonialen Raad.

Staatsinrichting.

Nieuw-Indië van verleden maand bevat een artikel van Prof. Van Vollenhoven over de uitvoering der herziene grondwet, ook in Curaçao.

Uit den Verren Vreemde.

Bedenkelijke verschijnselen.

Een jaar geleden gaf de conferentie te Washington hoop op het aftrekken van de oorlogswolk, welke zich donker boven den Stillen Oceaan samentrok. De toen aangenomen beginselen betreffende vermindering der vlootsterkten zijn nog niet door alle betrokken mogendheden aanvaard, maar Amerika, Groot-Brittannië en Japan schenen er toch reeds rekening mede te houden, Frankrijk en Italië schenen er zich ook naar te voegen, verheugd een goede reden te hebben om geen nieuwe, dure oorlogsschepen te moeten bouwen. In het Engelse Lagerhuis heeft de Labourpartij aangedrongen op een verder gaan in de goed ingezette richting. Men zou dus geneigd zijn zich over grotere voordeelen te verheugen. Doch ziet, ternauwernood heeft men zich verblijd, of berichten, van verschillende landen toevoelend, komen het vertrouwen weer schokken. Wij geven u o. eenige uitknipsels uit de bladen van een week, die weer eenszins doen gelooven aan een helderen horizon in het gebied waar onze begrippen van het verre westen en het verre oosten samenvloeden.

Algem. Exporthuis B. J. RUBENS & Co
 AMSTERDAM PARIS
 59 de Lairesestraat 33 Rue de Lubeck
 UITGEVERS van het
 Maleisch Exporthandelsblad „BINTANG PERNIAGAAN” en
 van „DE DAMSKRONIEK VOOR NEDERL.-INDIË.”
 Vraagt GRATIS toezending

BESCHIKBAAR.

Voor wie meende, dat Japan zijn invloedssferen op het vasteland van Azië (met uitzondering dan van zijn positie in het geannexeerde Korea) nu ook werkelijk had prijsgegeven, zal het hier volgend bericht als een verrassing komen.

De minister van buitenlandsche zaken, Oesjida, heeft verklaard, dat China onvoorwaardelijk weigert het Chineesch-Japansche verdrag te herzien of te amendeeren, waarbij de pachttermijn van Kwantoeng tot 50 jaar was verlengd. Het valt overigens zeer wel te begrijpen, dat Japan niet dan met den grootsten tegenzin zijn greep op Kwantoeng zal prijsgeven. In de eerste plaats wordt de veiligheid der Koreaansche noordwestgrens en van de havens van de Koreaanschen westkant door de Japansche controle over Kwantoeng vrijwel verzekerd.

Maar bovendien heeft Japan in den oorlog met Rusland om Kwantoeng en vooral om het bezit der havens Port Arthur en Dalni zoo prachtig en zoo bloedig gevochten, dat het prijsgeven van het zoo duur verworven gebied voor de Japanners een vreeselijke opoffering en in zekeren zin een vernedering van den nationalen trots moet beteekenen.

Naar de correspondent van de „Morning Post” te Sjanghai meldt, is het daar bekend geworden, dat dr. Soen Jat Sen, de vroegere president van Zuid-China, belangrijke besprekingen heeft gevoerd met den sovjet-vertegenwoordiger Joffe, tijdens diens verblijf te Sjanghai. Eigenaardig genoeg vielen deze besprekingen samen met een verhoogde activiteit van Soen Jat Sen's aanhangers, die over ruime geldmiddelen schenen te beschikken, daar zij heele troepenafdeelingen op hun hand konden krijgen. Dit is echter slechts mogelijk wanneer er omtrent de betaling van de soldij geen twijfel onder de manschappen bestaat. Verder wordt nog gezegd, dat Soen Jat Sen verschillende bladen heeft aangekocht, zoodat men onwillekeurig de gevolgtrekking maakt, dat er tusschen Joffe en den Chineeschen leider een overeenkomst is getroffen, waarbij van Russische zijde geldelijke steun is toegezegd, terwijl Soen Jat Sen's politiek op samenwerking met de sovjets gericht zal zijn.

De Amerikaanse minister van marine Derby en de met hem reizende senatoren en leden van het Huis van Afgevaardigden, zijn door het Panama-kanaal gegaan, op hun reis om de havens en versterkingen aan den kust der Stille Oceaan-staten (van de Unie) te inspecteeren.

Italië in Noord-Afrika.

Toen wij een paar maanden geleden de verwachting uitspraken, dat Italië zich, met de hervatting van zijn actie in Tripolitanie, weer op den weg begaf van successen, welke na eenigen tijd door de debacle zouden worden gevolgd, die alleen te vermijden is bij zeer stelselmatig voortschrijden en vastleggen, was een lezer van ons weekblad, die tijdelijk in Italië woont, zoo oplettend ons van zijn instemming met ons inzicht te doen blijken. Mochten ook Italianen zelf eenige aandacht aan ons stukje geschonken hebben, dan zullen zij wel verontwaardigd zijn geweest over ons gebrek aan vertrouwen in het koloniaal beleid, en zij zullen sedert wel tot de overtuiging gekomen zijn, dat wij de leiders der Tripolis-politiek groot onrecht hebben aangedaan. Immers, de opmarsch der colonnes is tot een schitterend succes geworden, dat aan de grootheid van het Mussolinitijdperk nog bijzonderen luister bijzet. Het is een inspanning van betekenis geweest. In de laatste 13 maanden waren 18.500 man, Italianen en Tripolitanen, te velde onder Italiaansche vlag. De verliezen bedroegen aan dooden, gewonden en vermisten 7 à 8 pCt.; hiermede was het groote succes niet te duur betaald.

Nu melden de Italiaansche bladen ons echter, dat de minister van koloniën aan den ministerraad een uiteenzetting heeft gegeven van het weglopen, zonder eenige kennisgeving, van den Sheik der Senoessi, Emir Mohammed Idris, dezelfde, die na het sluiten van den vrede naar Rome is gekomen ter bezegeling van dien vrede (hij speelt o.a. een rol in het verhaal van Rosita Forbes' reis door de Sahara, zie Eigen Haard 10 Febr. '23 e.v.). De koning der woestijn heeft Aghedadis verlaten en zich naar Egypte begeven. De Italiaansche gouverneur van Cyrenaique heeft den broeder van Idriss, Mohamed Reds, opgeroepen ter verzekering der getroffen overeenkomsten. Hierbij werd ook de ontbinding geveerd van de Senoussi-kampen, die, tegen de bedoeling der Italianen in, in de onderworpen streken zijn opgericht.

De vertegenwoordiger der Senoussi heeft geen bevreemdende antwoorden en toezeggingen kunnen doen, waarop de gouverneur al de kampen, door de sterke hand, heeft doen ontruimen, de wapens daarbij in beslag nemende. Hiervan werd kennis gegeven aan de wettige vertegenwoordigers van Cyrenaique, te Benghasi vergaderd, ter opening van de parlementsitting. De bladen verzekeren, dat de mededeeling daar met toejuiching werd begroet.

Wij weten wel, dat een dergelijke gebeurtenis een gewoon verschijnsel is in een pas onderworpen streek. Maar de

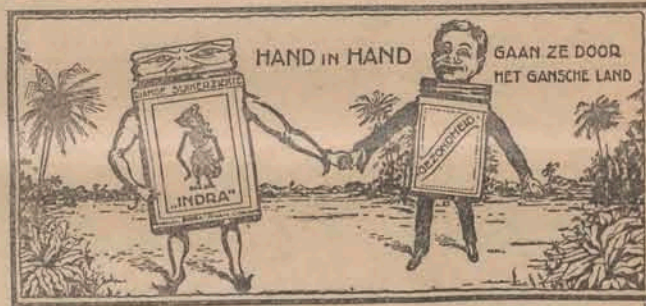
BESCHIKBAAR.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 2512
 DROGERIJEN :: CHEMICALIËN
 DEPÔT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

BESCHIKBAAR.

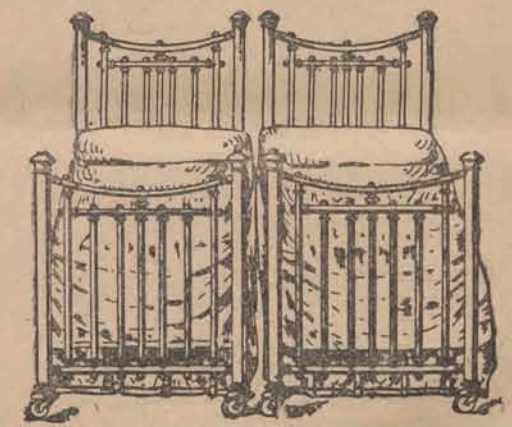
BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Volkomen Genezing is voor iedereen te bereiken met de uitstekende „INDRA”-medicijnen
 Dj. Leverziekte en Galsteen, Dj. Nierziekte en Niersteen, Dj. Ingewandziekte, Dj. Suikerziekte, Dj. Menstruatie, Dj. W. Vloeiing, Dj. Blinde Darm, Dj. Bloedzuiverend; tegen RHEUMATIEK en JICHT, dragen reeds duizenden de radio actieve „INDRA”-ARM-BANDEN. Prijzen der lacons f 1.75 en f 2.25; der armbanden in 3 grootten: f 3.—, f 4.— en f 5.—
N.V. INDRA - Goolsingel 11a - ROTTERDAM
 — Den Haag Z. Buitensingel 255. —

W. J. M. SIMONIS
 voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.
 GROENMARKT 34, over de Prinsestraat.
 TELEFOON H. 4420 DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN
 Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.
 Magazijn geopend van 8½ tot 6 uur.

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
ORGELS**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het
gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

N.V. HET PRINCESSE-TOONEEL
Directeur: COR RUYS

Heden Donderdag- en morgen Vrijdagavond
2 opvoeringen van het geestige
Fransche Blijspel

HULPBRUGGETJE
met COR RUYS in de oer-komische hoofdrol

Zaterd. 24, Zond. 25 en Maand. 26 Mrt. 8.15 u.
en Zondagmiddag a.s. 2.15 u.

Wie is Brichoux... ?!

Militaire Klucht in 3 Bedrijven naar het
Fransch van HENNEQUIN & VÉBER

Plaatsbespreking dagelijkse van 10-4 uur
TELEFOON H. 2745

BESCHIKBAAR.

poging tot het vormen van kampen, het uitwijken van den Sheik nu dit niet mocht gelukken; het daarna nemen van krasse maatregelen door den vreemden overheerscher, het voorstellen van dit alles als een zaak, waarbij de bevolking zich rustig neerlegt; in dit alles lijkt weer het begin te liggen van de vorming van een verzetspartij, die te harer tijd den slag zal slaan, waardoor de treurige geschiedenis van Spaansch Marokko en Italiaansch Tripolitanie zich herhalen zal.

Heen en terug door de Sahara.

Na in Algiers gevierd te zijn bij haar terugkomst van den tocht Algiers-Tomboktoe heen en weer, is de missie Haardt-Audouin Dubreuil nu ook te Parijs gehuldigd. De onderneming van de bekende Parijsche autofabriek Citroën, welke voor deze Sahara-tocht speciale rupsauto's vervaardigd had, is schitterend geslaagd. Wedijverden in Algiers de hoogste autoriteiten in het betoon van waardeering, te Parijs behoorde de minister van koloniën Albert Sarraut tot de woordvoerders. Hij sprak van de nog niet te overziene gevolgen van deze expeditie voor de ontwikkeling van de tot nu toe moeilijk te bereiken landen. Hij roemde het volbrachte stoute stuk als het werk van kranige mannen en van groote Franschen. Wij kunnen uit de korte berichten niet opmaken, of hij hierbij ook vermeld heeft, dat de groote Franschman, die de onderneming op touw gezet heeft, in Nederland geboren is en hier Citroën zou heeten, en dat de leider van de expeditie, de heer Haardt, mede een Nederlander is. Wij vragen dus een beetje van de grootheid voor ons en hopen dat de heeren Citroën en Haardt hun oorsprong niet zullen verloochenen, waar zij medewerken tot een grootsche prestatie in den vreemde.

Koloniseerend Denemarken.

Terwijl in Madagascar de proef genomen wordt met een Deensche kolonisatie, en een gecombineerde Fransch-Deensche wetenschappelijke expeditie het Sahara-gebied verkend, verluidd nu van een Deensche onderneming, welke reeds te Shanghai zou zijn aangekomen, om zich vandaar naar Urjanchai in Siberië te begeven. Zij zou er de mogelijkheid willen nagaan voor de vestiging van Deensche kolonies, doch tevens ook wetenschappelijke onderzoekingen doen, hiertoe in staat gesteld door het Carlsbergfonds.

Zoo ziet men weer den cirkelgang, Denemarken heeft pas zijne oude koloniën in Amerika prijs gegeven, heeft aan Groenland een eigen bestaan geschonken en nu zoekt het weer kolonisatiegelegenheid in andere landen ver over zee.

De groote wereldhavens.

Het is niet gemakkelijk de beteekenis van een haven zoodanig in een cijfer uit te drukken, dat daardoor een alleszins betrouwbare vergelijking tusschen de belangrijkheid van de wereldhavens wordt verkregen. De beste maatstaf is nog de totaal-tonnenmaat der uitgegane- en ingekomen schepen, al is een schip dat even in- en spoedig weer uitloopt van andere beteekenis, dan een schip, dat voor een bepaalde handelsbestemming de haven aandoet, en al is ook een leeg schip eigenlijk anders te noteren, dan een beladen schip. Intusschen is deze maatstaf toch de best bruikbare, nog te meer wanneer 't ons slechts te doen is om een algemeenen indruk. 't Engelsche blad „Syren" heeft dezer dagen een opgave verstrekt van de 50 havens, die als de drukst bezochte vermeld worden. Wij nemen er een 14-tal van de voor ons meest interessante van over. Totaal tonnage uit- en ingaand over 1921. Londen 34.101.872 t.; New York 31.939.852 t.; Antwerpen 25.600.215 t.; Liverpool 24.621.215 t.; Hongkong 24.165.153 t.; Shanghai 24.082.274 t.; Rotterdam 21.749.258 t.; Montreal 19.470.090 t.; Hamburg 18.864.285 t.; Kanaal v. Suez 18.118.999 t.; Singapur 17.933.356 t.; Melbourne 17.392.164 t.; Kōbe 16.472.864 t.; Marseille 15.397.954 t.

* Kanaal van Panama staat op de twintigste plaats met 11.435.811 t., Amsterdam op de dertigste met 7.480.460 t.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur:

HOOFDBESTUURSVERGADERING op Zaterdag
7 April e.k., des nam. te 2 uur, Heulstraat 17, alhier.

Punten van behandeling:

1. Notulen (H.B.-verg. 28 October '22. Zie K. W. No. 45 van 9 Nov. '22).
2. Jaarverslag; rekening en verantwoording '22. Begrooting '23.
3. Koloniaal Weekblad.
4. Voordracht Alg. Verg., vacatures H.B.
5. Agenda Algemeene Vergadering, Den Haag en vaststelling datum.

BESCHIKBAAR.

FIRMA P. C. & A. PICO & ZONEN
Brandtstraat 2-6 Telefoon M. 1478
1e Van den Boschstraat Telefoon B. 178
DEN HAAG.

Rund-, Kalfs-, Varkens- en Lamslagerij, annex
Fijne Worst- en Vleeschwarenfabriek.
(1882-1922).

6. Mededeelingen.
7. Rondvraag en sluiting.

De Secretaris,
VAN DER BRUGH.

Den Haag, Maart 1923.

Van het Informatie-Bureau:

VOOR DEN INDISCHEN DIENST IS BESTEMD:

Mej. W. J. Roelen te Breda, Ginnekenstraat 70A, als onderwijzeres der 3e kl. bij het Eur. Lager Onderwijs.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch Oost-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

- Onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs.
- Onderwijzer met de hoofddakle en lagere akte wiskunde voor het meer uitgebreid lager onderwijs.
- Onderwijzer bij het landbouwonderwijs.
- Opzichter werkplaats voor afd. instrumentmakerij bij den dienst der Staatsspoorwegen.
- Technicus voor electro-zwakstroom bij den dienst der Staatsspoorwegen (leider spoorwegtelegraafdienst).

Zij die voor uitzending tot een dezer betrekkingen in Nederlandsch Oost-Indië in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de 9de afdeling, onderafdeeling A.B., van het Ministerie van Koloniën.

Mutaties van 14 tot 21 Maart 1923.

Nieuwe Leden.

- Dr. J. C. Koningsberger, oud-Voorzitter van den Volksraad in N.-L., Utrecht, Alex. Numankade 6, f 5.
- W. D. Vink, oud-Administrateur S. O. K., Utrecht, van Hogendorpstraat 15, f 5.
- Dr. M. van Blankensteyn, Scheveningen, Stevinstr. 179, f 5.
- O. A. van Königslow, Arts, Den Haag, 2de Schuifstraat 75, f 5.
- E. F. W. Brinkman, Directeur van het Instituut „Homes", te Martenshoek, f 5.

Afschrijven.

Mejr. Wed. P. Bool, geb. van Baak, Den Haag, v. Weelde v. Dijkveldstraat 52.

Adresveranderingen.

- J. K. Pilnar, Amsterdam, van: Middenweg 167 naar: Linaeus Parkweg 62.
- Secretaris D. S. V. „Onze Koloniën", Delft, van: Cornelis Trompstraat 64 naar: Koormarkt 11.
- Mejr. D. Boelen-Schlette, Den Haag, van: van Merlenstraat 114 naar: Laan van Meerdervoort 205.
- J. A. Kapp, Ingenieur, Den Haag, van: Prinses Mariestraat 7a naar: Klimopstraat 52.
- P. J. J. Mertens, Onderw. 1e kl., van: Den Haag, Adelheidsstraat 133, naar: Weltevreden, Dep. v. Onderwijs.
- C. F. van Haften, Ingenieur W. en E., van: Utrecht, Frederik Hendrikstraat 38, naar: Bandoeng, Dep. van Gouvern. Bedrijven.
- H. J. Jansen, Controleur B. B., van: Zwolle, Terpelkwijkpark 12, naar: Weltevreden, Dep. B. B.
- J. G. Mooijen, Ass.-Resident B. B., van: Watergraafsmeer, Middenweg 129, naar: Weltevreden, Dep. B. B.
- J. de Meij, Onderwijzer in de Houtbewerking, van: Dordrecht, Brouwersdijk 177, naar: Weltevreden, Dep. van Onderwijs.
- J. C. Bal, Controleur P. T. en T., van: Zierikzee naar: Weltevreden, Poste restante.
- J. L. Manusama, Posthouder, van: Geser naar: Rionw.
- G. J. Tielrooy, Kapitein Inf., van: Poerwodjo naar: Djatignaleh, Semarang.
- A. van Veen, Inspecteur Verz.-Mij. „Langeveld en Schröder", van: Solo naar: Djokdja.

DEN LEDEN wordt beleeft doch dringend verzocht, bij adresverandering hiervan ten Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den Heer Mr. K. FAUSER, Djokdja (Java).

Drogisterij „DE SALAK"

Molenstraat 67 hoek Prinsesstraat
Telefoon H. 2849

Het betrouwbaarste en goedkoopste adres
Indische Geneesmiddelen

N. BLOM - SCHEVENINGEN
BEEEDIGD EXPERT
Badhuisweg 33. Tel. S 3029
Inkoop van Paarden, Brillanten
:: en oude Indische Brillanten ::

H. S. VAN HASSELT, NOORDEINDE 94-94a, DEN HAAG
HEEREN- EN DAMESKLEERMAKER
Uitsluitend Engelsche Stoffen - Specialiteit Indische Uitrustingen

Vereeniging „OOST en WEST”.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden. Ouders of Voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die gratis hulp wenschen voor het zoeken van kamers of kosthuizen, voor afhalen van boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen, kunnen zich — onder opgave van de noodige gegevens — wenden tot het Bureau der Gedelegeerden der Studie-Commissie. Adres: Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag. Gelegenheid voor Studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië tot logeeren, koffiedrinken en dineeren; logeeren f 1,50, noemenmaal f 0,75 en diner f 1.—. Aanvragen te richten aan den heer J. C. HIETINK, Directeur.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasniker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Serie I.
- No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
 - No. 2. Indische toestanden gezien door een inlander.
 - No. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 - No. 4. Saikat-Islam.
 - No. 5. De Sultaneijverheid in Nederlandsch-Indië.
 - No. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java.
 - No. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
 - No. 8. De Europeesche vrouw in Indië.
 - No. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 - No. 10. Over de Kolonie Suriname.

- Serie II.
- No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 - No. 2. Het Javaansch tooneel.
 - No. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 - No. 4. De theecultuur op Java.
 - No. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 - No. 6. Een doode taal in Indië.
 - No. 7. De inlandesche dorpsgemeenschap op Java.
 - No. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 - No. 9. De Javanen gelijk hij schijnt en is.
 - No. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.

- No. 5. Nederlanders in Indië.
- No. 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen.
- No. 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Djokdja, Java.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is voorloopig gevestigd: Jacob Hopstraat 12, alhier.

Firma AUG. SAVELKOUL
Heerenkleeding naar Maat
Indische Uitrustingen
BATAVIA - BANDOENG - SEMARANG - SOERABAYA
AMSTERDAM, Singel hoek Heiligeweg
Vraagt geïllustreerden Catalogus

BESCHIKBAAR.

C. HOYNG

SPIJSTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
UIT DE PLATEELBAKKERIJ
„ZUID-HOLLAND” TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen

Garantie voor gave overkomst

BESCHIKBAAR.

N.V. GOGARN'S MEUBILEER. MIJ.

MEUBELN
BETIMMERINGEN
BEHANGERIJ
STOFFEERDERIJ

DEN HAAG
NOORDEINDE 64c
TELEFOON H. 1076

ROTTERDAM
WESTNIEUWLAND 13
TELEFOON No. 1774

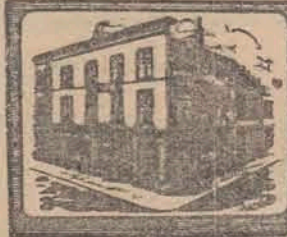
BESCHIKBAAR.

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië
Vice-Versa

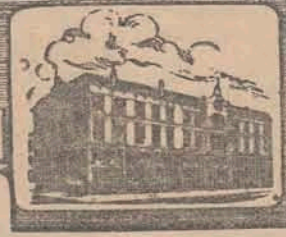
Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM—ROTTERDAM.

Huishoudelijke
en Keuken-Artikelen
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WIJK & ZONEN

24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels

Wereldmerk

L. C. JACOBI

's-GRAVENHAGE SOERABAYA
Regentesselaan 123, Tel. M. 1403

Wendt U voor
**Koop, Huurkoop, Verhuur
Inruilen, Repareeren, Stemmen
Transport**

tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het
meest bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

SPECIAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO'S

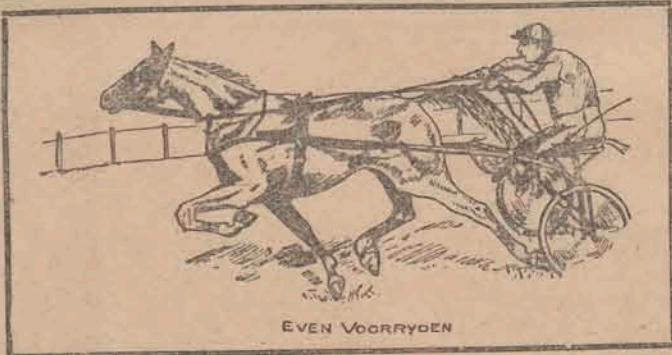
Comm. Venn. TEEKAGEE

DENNEWEG 116, N. SCHOOLSTRAAT 73-79

DEN HAAG
TELEFOON H. 2429

Telegram-Adres: FORDGARAGE HAAG

AUTHORIZED IMPORTERS
OF **FORD** PRODUCTS.

IS VERSCHENEN No. 12 van:

De Paardenwereld

Geïllustreerd Weekblad

GEWIJD AAN

Draverijen, Rensport, Concours-Hippique,
Fokkerij, Hoefbeslag, enz.

Abonnement (franco per post) f 6.- per jaar,
desgewenscht te betalen in 2 halfjaarlijksche
termijnen van f 3.—.

Bevat o.m. de officiële programma's van de Draverijen en Rennen
dit jaar te houden op Duindigt.

PROEFNUMMERS GRATIS

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN - DEN HAAG

A. SCHRÖDER & Co.

GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

Voor den Schoonmaak

Vitrages en Allovers
Cretonnes en Madras
Gordijn- en Bespanningstof

Fa BECHT Passage 58 - Tel. 2860 DEN HAAG

Glas- Porcelein- Aardewerk

:: Berkefeld Filters ::

INDIË

Email merk „Ketel”

:: Gero - Alpacca - Zilver

Zendingen naar Indië worden gratis en onder volle garantie voor gave overkomst verzonden

Magazijn „NEDERLAND”

KATTENBURG & Co.

AMSTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, HAARLEM
ROTTERDAM

Uitrustingen

voor de Tropen

Op aanvraag toezending
van c a talogus

Onze reizigers
zijn door
het geheele land
te ontbieden.

P. B. VAN MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-3 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het meubi-
leeren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank

's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. GOSTER te Winnipeg